

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 26.4.2000
COM(2000) 239 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με την ανασκόπηση των
επικοινωνιών για το 1999 και κατευθύνσεις για το νέο πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί έκθεση προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και το ευρύ κοινό σχετικά με τη διαβούλευση που αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα την ανασκόπηση των επικοινωνιών για το 1999· διατυπώνονται συμπεράσματα όσον αφορά το περιεχόμενο των επικείμενων προτάσεων της Επιτροπής για το νέο κανονιστικό πλαίσιο.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας υπογράμμισε το δυναμικό ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας και δημιουργίας θέσεων εργασίας που συνεπάγεται η μετάβαση σε μια ψηφιακή οικονομία που βασίζεται στη γνώση. Τονίσθηκε ιδιαίτερα η σημασία που έχει, για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και για τους πολίτες, η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή υποδομή επικοινωνιών παγκοσμίου επιπέδου, καθώς και ευρύ φάσμα υπηρεσιών.

Στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ανασκόπηση των επικοινωνιών για το 1999 επισημαίνεται ο κεντρικός ρόλος που διαδραματίζει ο τομέας των επικοινωνιών στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή της ΕΕ. Υπογραμμίζεται ο δυναμισμός των τεχνολογικών εξελίξεων και των αλλαγών στην αγορά στον τομέα, όπως προκύπτει από την τεχνολογική σύγκλιση των τομέων των τηλεπικοινωνιών, των μέσων επικοινωνίας και των τεχνολογιών των πληροφοριών, καθώς και από την ανάπτυξη του Internet. Η ανακοίνωση προβαίνει σε επισκόπηση του τρέχοντος κανονιστικού πλαισίου για τον τομέα των τηλεπικοινωνιών και διατυπώνει σειρά προτάσεων πολιτικής για ένα νέο πλαίσιο που θα καλύπτει το σύνολο της υποδομής επικοινωνιών και των συναφών υπηρεσιών. Οι προτάσεις αυτές καλύπτουν οκτώ κεντρικές περιοχές της κανονιστικής πολιτικής: άδειες και αδειοδότηση· πρόσβαση και διασύνδεση· διαχείριση του ραδιοφάσματος· καθολική υπηρεσία· δικαιώματα χρηστών και καταναλωτών· αριθμοδότηση, ονοματοδοσία και διευθυνσιοδότηση· ειδικά θέματα ανταγωνισμού· θεσμικά θέματα.

Οι ενδιαφερόμενοι κλήθηκαν να υποβάλλουν σχολιασμό επί των προτάσεων, έως τις 15 Φεβρουαρίου 2000. Η Επιτροπή παρέλαβε περισσότερες από 200 απαντήσεις, που εκπροσωπούσαν ευρύ φάσμα συμφερόντων.

Η διαβούλευση

Από τη διαβούλευση προέκυψε ευρεία συμφωνία όσον αφορά ορισμένες προτάσεις πολιτικής, και διαφορετικές απόψεις σχετικά με άλλες. **Μεγάλη πλειοψηφία όσων απάντησαν τάχθηκε υπέρ των ακόλουθων προτάσεων:**

- διατήρηση της εκ των προτέρων κανονιστικής ρύθμισης στον τομέα παράλληλα με κανόνες ανταγωνισμού, όπου οι εκ των προτέρων κανόνες αποσύρονται εφόσον καλύπτονται οι στόχοι στην αγορά·
- καθιέρωση στην κοινοτική νομοθεσία των κανονιστικών στόχων και αρχών που αναφέρονται λεπτομερώς στην ανακοίνωση για την καθοδήγηση των εθνικών κανονιστικών αρχών (ΕΚΑ) κατά τη λήψη των αποφάσεών τους σε εθνικό επίπεδο·
- συμπερίληψη, στο πεδίο εφαρμογής του νέου πλαισίου, του συνόλου της υποδομής επικοινωνιών και των συναφών υπηρεσιών, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι μπορεί να λάβει υπόψη τους συνεχιζόμενους δεσμούς μεταξύ μετάδοσης και περιεχομένου·
- εισαγωγή θεσμικών μηχανισμών για την επίτευξη μεγαλύτερης εναρμόνισης της κανονιστικής ρύθμισης στα κράτη μέλη, με παράλληλη διατήρηση της ευελιξίας, π.χ.

μέσω πρόβλεψης για αυτορύθμιση παράλληλα με δεσμευτικά νομικά μέτρα· δεν υποστηρίχθηκε συγκρότηση ευρωπαϊκής κανονιστικής αρχής·

- **επέκταση της χρήσης των γενικών αδειών για την παροχή επικοινωνιακών υπηρεσιών και δικτύων**, διασφαλίζοντας ότι θα λειτουργήσουν κατάλληλοι μηχανισμοί για τη διαχείριση της χρήσης των συχνοτήτων, των αριθμών και των δικαιωμάτων διέλευσης·
- **διασφάλιση αποτελεσματικής διαχείρισης του ραδιοφάσματος, και καθιέρωση ομάδας για την πολιτική του ραδιοφάσματος·**
- **διατήρηση του ισχύοντος πεδίου εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας, με παράλληλη διασφάλιση της δυνατότητας επέκτασης του πεδίου εφαρμογής, κατά περίπτωση, ώστε να συμβαδίζει με τις εξελίξεις στην αγορά και την τεχνολογία·**
- **διασφάλιση της δυνατότητας για αποδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου, σε όλα τα κράτη μέλη·** υποστηρίχθηκε η πρόθεση της Επιτροπής να χρησιμοποιήσει, βραχυπρόθεσμα, συστάσεις, καθώς και τις εξουσίες της που απορρέουν από τη Συνθήκη για την ενθάρρυνση της χωριστής χρέωσης σε επίπεδο ΕΕ και ζητήθηκε η ενίσχυση της δράσης αυτής με την εισαγωγή νομικής υποχρέωσης στο νέο πλαίσιο·
- **διατήρηση του τρέχοντος πλαισίου τυποποίησης** (εθελοντική τυποποίηση υπό την καθοδήγηση της βιομηχανίας με δυνατότητα υποχρεωτικών προτύπων προς το δημόσιο συμφέρον)·
- **επικαιροποίηση της ισχύος της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες·**
- **ανάκληση της οδηγίας για τις μισθωμένες γραμμές μόλις υπάρξει επαρκής ανταγωνιστική παροχή** μισθωμένων γραμμών για όλους τους χρήστες·
- **καθορισμός κανόνων για δυναμικό προσδιορισμό των αγορών, κατά την εξέταση των υποχρεώσεων πρόσβασης και διασύνδεσης·**
- **φροντίδα για ισχυρές και ανεξάρτητες ΕΚΑ**, με αποτελεσματικές ρυθμίσεις συνεργασίας μαζί με τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού και την Επιτροπή·

Τα πεδία όπου υπήρξαν αποκλίνουσες απόψεις είναι τα εξής:

- **τα πεδία όπου οι ειδικές άδειες συνεχίζουν να είναι αιτιολογημένες:** ορισμένες κυβερνήσεις επιθυμούσαν τη διατήρηση των ειδικών αδειών (για τις οποίες απαιτείται έγκριση εκ των προτέρων) για τα δικαιώματα διέλευσης καθώς και για ειδικά δικαιώματα και υποχρεώσεις υπέρ φορέων εκμετάλλευσης δικτύου που επενδύουν σε υποδομή·
- **τέλη αδειοδότησης για χρηματοδότηση των ΕΚΑ:** οι συντελεστές της αγοράς τάχθηκαν υπέρ της χρηματοδότησης των ΕΚΑ από τη γενική φορολογία· οι ΕΚΑ υποστήριξαν ότι η χρηματοδότηση μέσω τελών αδειοδότησης συμβάλει στην εξασφάλιση της ανεξαρτησίας τους από τις κυβερνήσεις·
- **αποτίμηση του φάσματος και δευτερογενής αγορά:** συντελεστές της αγοράς, χρήστες και ορισμένες κυβερνήσεις εξέφρασαν διαφορετικές απόψεις ως προς τη χρήση πλειστηριασμών και τη δυνατότητα δευτερογενούς αγοράς του φάσματος·
- πρόταση για την εισαγωγή δύο ορίων (κατωφλίων) για ασυμμετρικές υποχρεώσεις όσον αφορά πρόσβαση και διασύνδεση – σημαντική ισχύς στην αγορά και δεσπόζουσα θέση: (ορισμένοι υποστήριξαν ότι η σημαντική ισχύς στην αγορά είναι το

όριο για την επιβολή εκ των προτέρων υποχρεώσεων, άλλοι τάχθηκαν υπέρ της δεσπόζουσας θέσης)·

- **κατευθυντήριες γραμμές για οικονομική προσιτότητα της καθολικής υπηρεσίας:** πολλοί αμφισβήτησαν την αξία των κατευθυντηρίων γραμμών, υποστηρίζοντας ότι ουσιαστικά καθορίζονται από τις εθνικές συνθήκες·
- **ευκολίες χρηστών και η ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών:** οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων τάχθηκαν εν γένει εναντίον υποχρεώσεων παροχής ευκολιών, όπως **εντοπισμός καλούντος για κλήσεις έκτακτης ανάγκης, διαφάνεια τιμολογίου ανά κλήση**· καθώς και κατά της **παρέμβασης των ΕΚΑ σε θέματα ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών**· οργανώσεις που εκπροσωπούν καταναλωτές και χρήστες καθώς και κανονιστικοί φορείς τάχθηκαν εν γένει υπέρ·
- **φορητότητα αριθμού για χρήστες κινητών επικοινωνιών:** η πλειονότητα των φορέων εκμετάλλευσης κινητών επικοινωνιών αντιτάχθηκαν στην υποχρέωση αυτή, ορισμένοι όμως φορείς κινητών επικοινωνιών την υποστήριξαν· οι χρήστες, οι φορείς σταθερών δικτύων καθώς και ορισμένες ΕΚΑ υποστήριξαν τις ευκολίες αυτές·
- **θεσμικές ρυθμίσεις:** ενώ ευρεία πλειονότητα τάχθηκε υπέρ της προτεινόμενης νέας επιτροπής επικοινωνιών και της ομάδας υψηλού επιπέδου για τις επικοινωνίες, πολλοί απαίτησαν διευκρινίσεις ως προς του αντίστοιχους ρόλους τους· ορισμένες κυβερνήσεις υποστήριξαν ότι επαρκούν οι υφιστάμενες δομές.

Συμπεράσματα για το νέο κανονιστικό πλαίσιο

Το νέο κανονιστικό πλαίσιο θα αποτελεστεί από μια οδηγία πλαίσιο, μαζί με τέσσερις ειδικές οδηγίες που θα καλύπτουν τις άδειες και την αδειοδότηση, την πρόσβαση και διασύνδεση, τα δικαιώματα καταναλωτών και χρηστών στην καθολική υπηρεσία, καθώς και την προστασία των δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες. Οι καίριες θεωρήσεις, στις οποίες η Επιτροπή θα βασιστεί την προετοιμασία και κατάρτιση των εν λόγω προτάσεων είναι οι εξής:

- ένταξη των **αρχών και στόχων** που καθορίζονται στην ανακοίνωση σχετικά με την ανασκόπηση, κατά περίπτωση, στο νέο πλαίσιο και απαίτηση τήρησής τους από τους εθνικούς κανονιστικούς φορείς για τήρησή τους κατά τη λήψη αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο·
- κάλυψη, στο **πεδίο εφαρμογής** του νέου πλαισίου, του συνόλου της υποδομής επικοινωνιών και των συναφών υπηρεσιών, με παράλληλη κατάλληλη πρόβλεψη των δεσμών μεταξύ μετάδοσης και περιεχομένου·
- μετάβαση προς σύστημα **αδειών**, που βασίζονται στη χρήση γενικών αδειών για όλα τα δίκτυα και υπηρεσίες· χορήγηση ειδικών δικαιωμάτων χρήσης για το φάσμα και πόρους αριθμοδότησης·
- **τροποποίηση της έννοιας της σημαντικής ισχύος στην αγορά**, ώστε να βασίζεται στη δεσπόζουσα θέση, υπολογιζόμενη κατά τρόπο συνεπή με την πρακτική της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού·
- εισαγωγή υποχρέωσης για επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά να παρέχουν αποδεσμοποιημένη πρόσβαση στους χάλκινους τοπικούς τους βρόχους·

- καθιέρωση **δυναμικής διαδικασίας για τον καθορισμό των αγορών**, όπου παραμένει ουσιώδης ο ρόλος της εκ των προτέρων ρύθμισης· καθορισμός των υποχρεώσεων που μπορούν να επιβάλουν οι ΕΚΑ σε φορείς με σημαντική ισχύ στην αγορά όσον αφορά **πρόσβαση και διασύνδεση**, με ισχυρές διαδικασίες συντονισμού σε ευρωπαϊκή κλίμακα ώστε να διασφαλίζεται η ενιαία αγορά·
- **διατήρηση των υφιστάμενων υποχρεώσεων για συστήματα πρόσβασης υπό όρους**, με διαδικασία ανασκόπησης ώστε να γίνεται εκτίμηση εάν οι εν λόγω υποχρεώσεις θα πρέπει να χαλαρώσουν ή ενδεχομένως να επεκταθούν σε άλλες πύλες (όπως διεπαφές προγραμμάτων εφαρμογής – API και ηλεκτρονικοί οδηγοί προγραμμάτων – EPG -), βάσει ανάλυσης της αγοράς·
- **διασφάλιση των δικαιωμάτων χρηστών και καταναλωτών** και διατήρηση του τρέχοντος πεδίου εφαρμογής της **καθολικής υπηρεσίας**, με εισαγωγή διαδικασιών για κατάλληλη αναθεώρηση και επικαιροποίηση του πεδίου εφαρμογής, υπό το φως των εξελίξεων στην τεχνολογία και την αγορά και με στόχο την κοινωνική ένταξη·
- εισαγωγή **υποχρέωσης των φορέων κινητών επικοινωνιών για παροχή φορητότητας αριθμού** σε χρήστες·
- άδεια στα κράτη μέλη για εισαγωγή δευτερογενούς αγοράς ραδιοφάσματος, υπαγόμενης σε κατάλληλες διασφαλίσεις σε κοινοτικό επίπεδο·
- εισαγωγή **υποχρέωσης εντοπισμού του καλούντος για υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης** (συμπεριλαμβανομένων και των κλήσεων προς τον ευρωπαϊκό αριθμό έκτακτης ανάγκης <112>·
- **επικαιροποίηση της υφιστάμενης οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες**, για την διασφάλιση τεχνολογικώς ουδέτερων και σθεναρών κανόνων για την προστασία των δεδομένων στον τομέα των επικοινωνιών.

Επόμενα βήματα

Η Επιτροπή θα εκδώσει πέντε προτάσεις για οδηγίες τον Ιούνιο του 2000. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας ζήτησε την ταχύτερη δυνατή θέσπισή της, εντός του 2001.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	7
2.	Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης	8
2.1.	Στόχοι, αρχές, σχεδιασμός και πεδίο εφαρμογής του νέου κανονιστικού πλαισίου .	8
2.2.	Γενικές και ειδικές άδειες.....	9
2.3.	Πρόσβαση και διασύνδεση	11
2.4.	Διαχείριση σπάνιων πόρων	15
2.5.	Καθολική υπηρεσία.....	17
2.6.	Δικαιώματα χρηστών και καταναλωτών.....	18
2.7.	Αριθμοδότηση, ονοματοδοσία και διευθυνσιοδότηση	20
2.8.	Ειδικά θέματα ανταγωνισμού.....	21
2.9.	Θεσμικές ρυθμίσεις.....	22
3.	Συμπεράσματα για το μελλοντικό κανονιστικό πλαίσιο	23
3.1.	Οριζόντιες διατάξεις	23
3.2.	Αδειοδότηση.....	25
3.3.	Πρόσβαση και διασύνδεση	25
3.4.	Καθολική υπηρεσία και άλλα δικαιώματα χρηστών και καταναλωτών	28
3.5.	Ιδιωτική ζωή και προστασία δεδομένων στον τομέα των επικοινωνιών.....	30
4.	Τα επόμενα βήματα	30

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ανασκόπηση των επικοινωνιών για το 1999¹ βασίζεται στα επιτεύγματα της ελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιών καθώς και στο κανονιστικό πλαίσιο που έχει καθιερωθεί για την εποπτεία του ανταγωνισμού και άλλων στόχων δημόσιου συμφέροντος. Ο στόχος των προτεινόμενων αλλαγών στο υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο ήταν πενταπλός: προώθηση αποτελεσματικότερου ανταγωνισμού· αντίδραση στις εξελίξεις τεχνολογίας και αγοράς· άρση περιττών κανονιστικών ρυθμίσεων και απλοποίηση συνδεδεμένων διοικητικών διαδικασιών· ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς· προστασία καταναλωτών, ιδιαίτερα των ευπαθών κατηγοριών.

Ο τομέας των επικοινωνιών διαδραματίζει καίριο ρόλο στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή της ΕΕ. Νέες επικοινωνιακές υπηρεσίες και ιδίως η ανάπτυξη του Internet επαναστατικοποιούν τον τρόπο επικοινωνίας των ανθρώπων καθώς και τους τρόπους με τους οποίους πραγματοποιούμε τις εμπορικές μας συναλλαγές. Η επανάσταση αυτή κατευθύνεται από την τεχνολογική σύγκλιση των τομέων των τηλεπικοινωνιών, των μέσων ενημέρωσης και των τεχνολογιών των πληροφοριών, ενώ η πολιτική ελευθέρωσης και εναρμόνισης σε κοινοτική κλίμακα έχει επιταχύνει το εν λόγω φαινόμενο.

Ζωτική σημασία στο πλαίσιο αυτό έχει ότι κάθε κανονιστικό πλαίσιο για τον τομέα των επικοινωνιών πρέπει να διατηρεί και προωθεί τις παραπάνω εξελίξεις. Από τις μέχρι τώρα εμπειρίες προκύπτει ότι το κανονιστικό πλαίσιο μπορεί να συμβάλει σε αυτό διευκολύνοντας την ανάπτυξη αποτελεσματικού και ζωντανού ανταγωνισμού σε όλα τα επίπεδα της αγοράς, καθορίζοντας και διασφαλίζοντας ταυτόχρονα καίρια δημόσια συμφέροντα. Η ισορροπία αυτή έχει επιτευχθεί με το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο για τις τηλεπικοινωνίες, η ίδια όμως η επιτυχία στην αποδέσμευση του ανταγωνισμού και της καινοτομίας σημαίνει ότι απαιτείται πλέον ένα νέο πλαίσιο.

Στην παρούσα ανακοίνωση δεν ορίζεται ιδιαίτερο κανονιστικό πλαίσιο για το Internet. Αποσκοπείται πάντως η διευκόλυνση ζωντανού ανταγωνισμού και καινοτομίας στα δίκτυα και υπηρεσίες που συναποτελούν το Internet, μέσω των οποίων θα περάσει η νέα οικονομία της γνώσης.

Αφετηρία της ανακοίνωσης ήταν τα αποτελέσματα της διαβούλευσης σχετικά με τη σύγκλιση, και συγκεκριμένα ένα από τα κύρια μηνύματα, ότι θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη οριζόντια προσέγγιση στην κανονιστική ρύθμιση, με ομοιογενή μεταχείριση του συνόλου της υποδομής δικτύων μετάδοσης και συναφών υπηρεσιών, ανεξάρτητα από τον τύπο των φερόμενων υπηρεσιών. Στην ανακοίνωση προτεινόταν να καλύψει το μελλοντικό κανονιστικό πλαίσιο το σύνολο της επικοινωνιακής υποδομής και των συναφών υπηρεσιών, ενώ εκτός πεδίου εφαρμογής θα παρέμεναν υπηρεσίες που μεταφέρονται μέσω αυτής της υποδομής, π.χ. ρ/τ υπηρεσίες ή υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών. Η πρόταση αυτή βασίστηκε επομένως στη διάκριση μεταξύ της ρύθμισης της μετάδοσης και της ρύθμισης του περιεχομένου². Καθορίστηκαν οι στόχοι και οι αρχές που θα αποτελούσαν τη βάση για το νέο πλαίσιο. Τέλος, διατυπώθηκαν ορισμένες προτάσεις πολιτικής, σε οκτώ πεδία: γενικές και ειδικές άδειες· πρόσβαση και διασύνδεση· διαχείριση του ραδιοφάσματος· καθολική

¹ Προς ένα νέο πλαίσιο για την υποδομή των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τις σχετιζόμενες υπηρεσίες: ανασκόπηση των επικοινωνιών για το 1999, COM (1999) 539 τελικό.

² Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής για τις αρχές και κατευθύνσεις της κοινοτικής οπτικοακουστικής πολιτικής στην ψηφιακή εποχή. COM(1999) 657 τελικό, κεφ. 3(2).

υπηρεσία· δικαιώματα χρηστών και καταναλωτών· αριθμοδότηση, ονοματοδοσία και διευθυνσιοδότηση· επιμέρους θέματα ανταγωνισμού· θεσμικά θέματα.

Η Επιτροπή, αναγνωρίζοντας ότι τα επίδικα θέματα πολιτικής είναι ζωτικής σημασίας για την Ευρώπη, επίδιωσε, κατά τη διάρκεια τρίμηνης χρονικής περιόδου που διήρκησε έως τις 15 Φεβρουαρίου 2000, να συγκεντρώσει τις απόψεις ενδιαφερομένων μερών σχετικά με τις θέσεις πολιτικής που προτάθηκαν στην ανακοίνωση.

2. ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Παρελήφθησαν περισσότερες από 200 απαντήσεις, από ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων, εντός και εκτός της ΕΕ. Στο παράρτημα της παρούσας ανακοίνωσης περιλαμβάνεται κατάλογος όσων απάντησαν³. Επιπλέον, η Επιτροπή διοργάνωσε, στις 25 και 26 Ιανουαρίου 2000, διήμερη δημόσια ακρόαση στην οποία συμμετείχαν περισσότερα από 550 άτομα.

Στο παρόν κεφάλαιο συνοψίζονται οι απαντήσεις που παρελήφθησαν σχετικά με τις προτάσεις πολιτικής που περιλαμβάνονται στην επισκόπηση επικοινωνιών για το 1999.

2.1. Στόχοι, αρχές, σχεδιασμός και πεδίο εφαρμογής του νέου κανονιστικού πλαισίου

2.1.1. Κανονιστικοί στόχοι και αρχές

Υπήρξε γενική συμφωνία ότι οι στόχοι και οι αρχές της ανακοίνωσης ήταν οι ενδεδειγμένοι. Θεωρήθηκε ότι εάν οι κανονιστικοί φορείς θα ελάμβαναν υπόψη αυτούς τους στόχους και τις αρχές στην καθημερινή τους δράση, τούτο θα συνέβαλε σε μεγαλύτερη συνάφεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στα κράτη μέλη, με επακόλουθα οφέλη για την ενιαία αγορά. Υπήρξε ευρύτερη υποστήριξη για ρητό καθορισμό των στόχων και των αρχών στην κοινοτική νομοθεσία, μολονότι διατυπώθηκαν κάποιες επιφυλάξεις ότι οι στόχοι και οι αρχές ήταν υπερβολικά γενικόλογες ώστε να χρησιμοποιηθούν για δοκιμή της ισχύος των αποφάσεων των εθνικών κανονιστικών φορέων.

Πολλοί τηλεπικοινωνιακοί φορείς εκμετάλλευσης θεώρησαν ότι, καθώς οι προτεινόμενες κανονιστικές αρχές θα μπορούσαν να έρθουν σε σύγκρουση μεταξύ τους, προέκυπτε ανάγκη σαφών κατευθύνσεων προς τους κανονιστικούς φορείς ως προς τη σειρά προτεραιότητας των εν λόγω αρχών. Πολλοί υποστήριζαν ότι εξέχουσα αρχή θα πρέπει να είναι η ελάχιστη απαιτούμενη νομοθεσία.

Μια αρχή επί της οποίας υπήρξε ευρεία συναίνεση ήταν ότι η κανονιστική ρύθμιση θα πρέπει να στοχεύει σε τεχνολογική ουδετερότητα. Υπήρξε γενική συμφωνία ότι ισοδύναμες υπηρεσίες θα πρέπει να υφίστανται ρύθμιση κατά ισοδύναμο (αν και όχι κατ' ανάγκη ταυτόσημο) τρόπο. Έτσι, υπηρεσίες επικοινωνιών που χρησιμοποιούν δίκτυα βασισόμενα στο πρωτόκολλο του Internet (IP) θα πρέπει, λόγω χάρη, να αντιμετωπίζονται κατά τον αυτό τρόπο όπως οι ίδιες οι υπηρεσίες που μεταφέρονται μέσω καλωδιακών τηλεοπτικών δικτύων. Σε πολλά όμως σχόλια (ιδίως από τηλεπικοινωνιακούς φορείς εκμετάλλευσης) διατυπώθηκαν ανησυχίες ότι η τεχνολογική ουδετερότητα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για αύξηση της κανονιστικής ρύθμισης, επεκτείνοντάς την από μια αγορά σε άλλες που προηγουμένως δεν υφίσταντο ρύθμιση, με κίνδυνο τη δημιουργία αρνητικών κινήτρων για επενδύσεις.

³ Τα σχόλια βρίσκονται στην ιστοθέση του ISPO της Επιτροπής, στη διεύθυνση <http://www.ispo.cec.be/infosoc/telecompolicy/review99/comments/comments.html>

2.1.2. Σχεδιασμός του πλαισίου των κανονιστικών ρυθμίσεων

Υπήρξε ευρεία συναίνεση υπέρ της πρόθεσης της Επιτροπής να εισαγάγει μεγαλύτερο βαθμό ευελιξίας στο κανονιστικό πλαίσιο, με ευρύτερη χρήση μέσων όπως οι συστάσεις και η αυτορύθμιση της βιομηχανίας (π.χ. κώδικες δεοντολογίας). Θεωρήθηκε, ωστόσο, ότι είναι απίθανο τέτοια μέτρα να είναι αποτελεσματικά εάν δεν βασιστούν στέρεα σε νομικό πλαίσιο που παρέχει σε όλους τους εμπλεκόμενους ένδικα μέσα σε περίπτωση που οι επιτευχθείσες λύσεις δεν είναι ικανοποιητικές. Παρατηρήθηκε επίσης γενική συμφωνία στο ότι τα μη δεσμευτικά αυτά μέτρα δεν θα ήταν ενδεδειγμένα για την αντιμετώπιση του συνόλου των θεμάτων. Ιδιαίτερα, όπου υπήρχαν θέματα συναφή με την ισχύ στην αγορά, δεν θα έπρεπε να αναμένεται αποτελεσματικότητα των μέτρων αυτών.

Όπως προκύπτει από πολλές απαντήσεις, κρίνεται σημαντικό να χωρίζονται οι συστάσεις που δεν είναι δεσμευτικές για κράτη μέλη που όμως συχνά καταλήγουν σε λήψη δεσμευτικών μέτρων σε εθνικό επίπεδο, από κώδικες δεοντολογίας στη βιομηχανία, που από τον ίδιο τον χαρακτήρα τους δεν είναι νομικά δεσμευτικοί. Εκφράστηκαν επίσης ορισμένες ανησυχίες ότι η αυξανόμενη χρήση τέτοιων μέτρων θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την παράκαμψη του κοινοβουλευτικού ελέγχου των κανονιστικών ρυθμίσεων στον τομέα, ενώ ζητήθηκαν διαδικασίες διασφάλισης της ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τις εξελίξεις.

2.1.3. Πεδίο εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου

Υπήρξε ευρεία συναίνεση ότι το νέο κανονιστικό πλαίσιο θα πρέπει να καλύπτει το σύνολο της τηλεπικοινωνιακής υποδομής και των συναφών υπηρεσιών, με βάση τα συμπεράσματα της διαβούλευσης σχετικά με τη σύγκλιση⁴. Γενική εντύπωση ήταν ότι τούτο θα συνέβαλε στη θωράκιση του νέου κανονιστικού πλαισίου και θα το καθιστούσε ικανό να ανταποκριθεί στις προκλήσεις των ταχέως αναπτυσσόμενων αγορών και της τεχνολογίας.

Πολλοί σχολιαστές, ιδίως εκπρόσωποι των συμφερόντων της ραδιοτηλεόρασης, υπογράμμισαν ότι κάθε νέο πλαίσιο θα πρέπει να αναγνωρίζει τους διαρκείς δεσμούς μεταξύ μετάδοσης και περιεχομένου, ιδιαίτερα ότι ορισμένες υπηρεσίες (π.χ. ηλεκτρονικοί οδηγοί προγραμμάτων - EPG) θέτουν θέματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της ρύθμισης των περιεχομένων.

Ορισμένοι σχολιαστές εντόπισαν προβλήματα με τους ορισμούς εργασίας που χρησιμοποιούνται στην ανακοίνωση, ιδίως όσον αφορά τις «συναφείς υπηρεσίες» στο πλαίσιο της διάκρισης μετάδοσης/περιεχομένου.

2.2. Γενικές και ειδικές άδειες

2.2.1. Αυξανόμενη χρήση γενικών αδειών

Σχεδόν χωρίς εξαίρεση, φορείς εκμετάλλευσης, κατασκευαστές, χρήστες και δημόσιες αρχές υποστήριζαν την αύξηση της χρήσης γενικών αδειών. Αποκλίνουσες απόψεις εκφράστηκαν, ωστόσο, ως προς τις περιστάσεις που αιτιολογούν τη χρήση ειδικών αδειών. Η συντριπτική πλειοψηφία συμφώνησε ότι οι γενικές άδειες είναι το πλέον ενδεδειγμένο μέσο για την

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη σύγκλιση στους κλάδους των τηλεπικοινωνιών, των μέσων επικοινωνίας και των τεχνολογιών των πληροφοριών, καθώς και σχετικά με τις συνέπειες για τις κανονιστικές ρυθμίσεις – αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με την Πράσινη Βίβλο COM(97) 623.

έγκριση της παροχής υπηρεσιών. Ευρεία πλειοψηφία τάχθηκε επίσης υπέρ της χρήσης γενικών αδειών για σταθερά δίκτυα, μολονότι μερικές κανονιστικές αρχές και ορισμένοι, ήδη αδειούχοι, φορείς εκμετάλλευσης υποστήριξαν ότι για τη λειτουργία υποδομής σταθερού δικτύου απαιτούνται ειδικές άδειες.

Η πλειοψηφία φορέων εκμετάλλευση και κατασκευαστών υποστήριξαν ότι οι ειδικές άδειες είναι αιτιολογημένες για τη χρήση του ραδιοφάσματος (αν και οι δορυφορικοί φορείς εκμετάλλευσης θεώρησαν ότι τούτο θα ήταν απαραίτητο μόνον όπου οι ζώνες συχνοτήτων δεν είναι εναρμονισμένες). Ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης και κατασκευαστές δεν θεωρούν αιτιολογημένες τις ειδικές άδειες για τη χρήση πόρων αριθμοδότησης, υποστηρίζοντας ότι εφόσον γίνεται ορθή διαχείριση των σχεδίων αριθμοδότησης δεν παρατηρούνται ελλείψεις, επομένως δεν αιτιολογούνται οι ειδικές άδειες.

Κυβερνήσεις και τηλεπικοινωνιακοί κανονιστικοί φορείς τάχθηκαν έντονα υπέρ της διατήρησης των ειδικών αδειών για πόρους συχνοτήτων και αριθμοδότησης, θεωρώντας τις απαραίτητες για τη διασφάλιση της αποδοτικής χρήσης των εν λόγω πόρων. Ορισμένοι υποστήριξαν επίσης ότι οι ειδικές άδειες είναι απαραίτητες για τη διαχείριση της χορήγησης δικαιωμάτων διέλευσης, εξ αιτίας της ανάγκης σαφούς εποπτείας των δικαιωμάτων αυτών. Μερικοί φορείς εκμετάλλευσης διατύπωσαν επίσης ανησυχίες, ότι χωρίς ειδικές άδειες βάσει των οποίων αποδεικνύεται στις τοπικές αρχές ότι διαθέτουν δικαιώματα διέλευσης, θα περιοριζόταν η δυνατότητα ανάπτυξης των δικτύων τους. Ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης, ιδίως καλωδιακοί, θεώρησαν ότι οι διοικητικές απαιτήσεις που επιβάλλονται επί του παρόντος από ορισμένες τοπικές αρχές είναι υπερβολικά επαχθείς, υποστηρίζοντας ότι οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει τουλάχιστον να είναι διαφανείς και ισότιμες για εγκατεστημένους και νεοεισερχόμενους φορείς.

Ευρεία υποστήριξη δόθηκε στην πρόταση για το διαχωρισμό ανάμεσα στις άδειες για υπηρεσίες και για ραδιοφάσμα· υποστηρίχθηκε ιδιαίτερα από τηλεπικοινωνιακούς φορείς εκμετάλλευσης, που επέμειναν να υποχρεωθούν οι κανονιστικοί φορείς να προσδιορίζουν τους όρους αδειοδότησης που ισχύουν σε κάθε άδεια και να τους διαχωρίζουν αντίστοιχα. Λιγότερο ευνοϊκά υπήρξαν σχόλια από επίγειους ρ/τ φορείς και τους αντίστοιχους κανονιστικούς φορείς τους· αμφισβητήθηκε κατά πόσο η εν λόγω διάκριση θα ήταν πρακτικά εφικτή.

2.2.2. Τέλη και επιβαρύνσεις

Οι τηλεπικοινωνιακοί φορείς εκμετάλλευσης αντιμετώπισαν εν γένει κριτικά το ισχύον καθεστώς που διέπει τα τέλη που χρεώνουν οι εθνικές κανονιστικές αρχές (ΕΚΑ) για τις άδειες. Η κριτική εστιάστηκε κυρίως στην έλλειψη διαφάνειας του συστήματος, υποστηρίζοντας ότι είναι δύσκολο ή αδύνατο να κρίνει ένας φορέας εκμετάλλευσης εάν το τέλος που του επιβλήθηκε αντικατοπτρίζει πιστά τις διοικητικές δαπάνες. Υποστηρίχθηκε γενικά η πρόταση περιορισμού των εν λόγω τελών στο ύψος των σχετικών και αιτιολογημένων «διοικητικών δαπανών» καθώς και η πρόταση να εκδοθούν κατευθύνσεις της Επιτροπής σχετικά με επίπεδα τελών καθώς και συγκριτική αξιολόγησή τους. Ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης προχώρησαν περισσότερο, υποστηρίζοντας ότι οι επιβαρύνσεις αυτές λειτουργούν ως φόρος επί του τομέα των τηλεπικοινωνιών και ζήτησαν τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των ΕΚΑ από τη γενική φορολογία.

Οι περισσότερες εθνικές αρχές θεωρούν ότι η επιβολή τελών στον κλάδο είναι απαραίτητη ώστε να διασφαλίζεται ότι οι ΕΚΑ διαθέτουν αρκετούς πόρους για να εκτελέσουν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους. Συμφωνούν όμως με την ανάγκη βελτίωσης της διαφάνειας και είναι διατεθειμένες να εξετάσουν σχετικές προτάσεις. Οι κανονιστικοί φορείς

και οι κυβερνήσεις διαφέρουν ως προς την ανάγκη έκδοσης κατευθυντηρίων γραμμών από την Επιτροπή. Ορισμένοι το υποστηρίζουν, αναγνωρίζοντας την έλλειψη εναρμόνισης του τρέχοντος καθεστώτος. Άλλοι θα ήταν διατεθειμένοι να εξετάσουν συστάσεις βέλτιστης πρακτικής για στοιχεία που θα περιλαμβάνονται στα τέλη, κρίνουν όμως ότι οι συστάσεις για συγκριτική αξιολόγηση είναι υπερβολικές.

Ορισμένες ΕΚΑ έθεσαν επίσης το θέμα εξασφάλισης επαρκούς χρηματοδότησης υπό το φως της ευρύτερης τάσης για χρήση γενικών αδειών.

2.2.3. Εναρμόνιση/απλοποίηση όρων αδειοδότησης

Από χρήστες, φορείς εκμετάλλευσης και εθνικές αρχές εκφράστηκε γενικότερη υποστήριξη για αυξημένη εναρμόνιση των όρων αδειοδότησης σε κοινοτική κλίμακα. Οι φορείς εκμετάλλευσης υποστήριζαν ότι οι τρέχουσες αποκλίσεις εντός της Κοινότητας είναι επιζήμιες για την ανάπτυξη γνήσιας ενιαίας αγοράς.

2.2.4. Internet

Η πλειονότητα των απαντήσεων, συμπεριλαμβανομένων κανονιστικών φορέων και των περισσότερων φορέων εκμετάλλευσης τάσσεται υπέρ ρύθμισης του Internet ως επικοινωνιακού δικτύου όπως όλα τα άλλα. Υπήρξε πάντως και μειονότητα φορέων εκμετάλλευσης που θεωρούν ότι το Internet δεν θα πρέπει να υφίσταται καθόλου ρυθμιστική παρέμβαση.

2.3. Πρόσβαση και διασύνδεση

Η πλειονότητα των απαντήσεων τάχθηκαν υπέρ της συνέχισης των εκ των προτέρων ρυθμίσεων για να διασφαλιστεί η ανάπτυξη του ανταγωνισμού, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα. Υποστήριζαν τη γενική αρχή της Επιτροπής ότι, με την ανάπτυξη του ανταγωνισμού, θα πρέπει να περιοριστεί η κανονιστική ρύθμιση. Δεν έκριναν όμως, σε όλες τις περιπτώσεις, ότι οι λεπτομερείς προτάσεις της Επιτροπής ήταν οι καλύτερες.

2.3.1. Πρόσβαση σε υποδομή

Το θέμα της πρόσβασης των παρόχων υπηρεσιών στα δίκτυα και τις ευκολίες που τελούν υπό την ιδιοκτησία φορέων εκμετάλλευσης προκάλεσε την πλειονότητα των σχολίων της διαβούλευσης. Υπήρξε ευρύτερη συμφωνία ότι πρόκειται για καίριας σημασίας θέμα του μελλοντικού πλαισίου, καθώς η ανάπτυξη ευρυζωνικών πλατφορμών διανοίγει ευκαιρίες για ευρεία ποικιλία υπηρεσιών που θα παρέχονται μέσω των εν λόγω πλατφορμών. Σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης του θέματος στο νέο πλαίσιο δεν υπήρξε συναίνεση.

Στην ανακοίνωση προτείνεται διαφοροποίηση των κανονιστικών υποχρεώσεων συναρτήσει της ισχύουσας στην αγορά. Σε περίπτωση που ένας φορέας εκμετάλλευσης είναι «δεσπόζων», υπάρχει υποχρέωση να καλύψει όλα τα εύλογα αιτήματα πρόσβασης, σε κοστοστραφείς τιμές και χωρίς διακρίσεις. Σε περίπτωση φορέα εκμετάλλευσης με «σημαντική ισχύ στην αγορά», θα υπάρχει υποχρέωση για διαπραγμάτευση της πρόσβασης, με εφεδρικές εξουσίες στη διάθεση των κανονιστικών φορέων ώστε να παρεμβαίνουν σε περίπτωση διαφορών.

Η συντριπτική πλειοψηφία των σχολίων αποδέχεται την αρχή της ρυθμιζόμενης πρόσβασης σε υποδομή, σε περίπτωση που πρέπει να αντιμετωπισθούν θέματα εγκατεστημένων φορέων. Παρατηρήθηκε, επομένως, ευρύτατη συναίνεση προς όφελος της χωριστής χρέωσης στο (χάλκινο) δίκτυο τοπικής πρόσβασης του εγκατεστημένου φορέα. Υποστηρίχθηκε ότι είναι απίθανο, βραχυμεσοπρόθεσμα, να υπάρξει ευρύτερα διαθέσιμη εναλλακτική υποδομή στο

δίκτυο τοπικής πρόσβασης του εγκατεστημένου τηλεπικοινωνιακού φορέα στις περισσότερες γεωγραφικές περιοχές.

Περισσότερο αμφιλεγόμενο υπήρξε το θέμα της πρόσβασης σε λοιπή υποδομή. Οι φορείς εκμετάλλευσης κινητών επικοινωνιών υποστήριξαν ότι η αγορά την κινητών επικοινωνιών είναι ανταγωνιστική, κατά συνέπεια δεν υπάρχει αποτυχία της αγοράς που θα αιτιολογούσε την επιβολή ρυθμιζόμενης πρόσβασης για παρόχους υπηρεσιών. Επισημάναν το γεγονός ότι, σε ορισμένες χώρες, έχουν ήδη επιτευχθεί εμπορικές συμφωνίες με παρόχους υπηρεσιών. Υπογράμμισαν το επίπεδο των επενδύσεων που πραγματοποίησαν οι κινητοί φορείς εκμετάλλευσης για την ανάπτυξη δικτύων και ότι η ρύθμιση της πρόσβασης θα υπονόμευε τις επενδυτικές αυτές προσπάθειες.

Οι πάροχοι υπηρεσιών⁵ αμφισβήτησαν το σημείο αυτό, υποστηρίζοντας ότι η σημερινή απόδοση των επενδύσεων των φορέων εκμετάλλευσης κινητών επικοινωνιών υπερεπαρκεί για εύλογα κέρδη ενός παρόχου υπηρεσιών και φορέα εκμετάλλευσης δικτύου. Οι χρήστες υποστήριξαν επίσης, σε ορισμένες περιστάσεις, την κατ' εντολή πρόσβαση σε κινητά δίκτυα, υποστηρίζοντας ότι η τρέχουσα διάρθρωση της αγοράς έχει εθνική εστίαση, με υπερβολικά διεθνή τέλη περιαγωγής. Οι κινητοί φορείς εκμετάλλευσης αρνούνται στους εμπορικούς πελάτες τη σύναψη συμφωνιών εικονικών ιδιωτικών δικτύων και τους εξαναγκάζουν να καταβάλλουν τα υψηλά τέλη περιαγωγής. Η είσοδος παρόχων υπηρεσιών θα μπορούσε να αποτελέσει τρόπο για ανατροπή της αναποτελεσματικής αυτής δομής.

Οι καλωδιακοί φορείς εκμετάλλευσης ανησύχησαν με το ενδεχόμενο εφαρμογής στα δίκτυά τους των κανόνων ανοικτής πρόσβασης, υποστηρίζοντας ότι τούτο θα μπορούσε να λειτουργήσει ως αντικίνητρο επένδυσης στα δίκτυά τους. Η καλωδιακή βιομηχανία δεν θα μπορούσε να επιβιώσει «απλώς ως μεταφορέας», αλλά έχει ανάγκη από εμπορική ελευθερία για δεσμοποίηση υπηρεσιών και έλεγχο συναφών υπηρεσιών, όπως τα συστήματα της υπό όρους πρόσβασης.

Η εισαγωγή δύο ορίων για κανονιστικές ρυθμίσεις αποτέλεσε αντικείμενο κριτικής, τόσο από τη βιομηχανία όσο και από τις κανονιστικές αρχές, που υποστήριξαν ότι προκαλείται σύγχυση και ότι δεν είναι αιτιολογημένη. Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων τείνουν να τεθούν υπέρ της χρήσης ορίων βάσει της έννοιας της δεσπίζουσας θέσης, από τη νομοθεσία του ανταγωνισμού, για την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων, υποστηρίζοντας ότι μόνο σ' αυτό το όριο αποδεικνύεται η αποτυχία της αγοράς που αιτιολογεί τις εκ των προτέρων κανονιστικές υποχρεώσεις. Οι πάροχοι υπηρεσιών, καθώς και οι περισσότερες κανονιστικές αρχές, τάχθηκαν υπέρ της χρήσης του υφιστάμενου ορίου της σημαντικής ισχύος στην αγορά, υποστηρίζοντας ότι το όριο της δεσπίζουσας θέσης δεν θα επαρκούσε για τη διασφάλιση του ανταγωνισμού σε πολλές αγορές. Οι ρ/τ φορείς προτίμησαν εν γένει την περαιτέρω εξέλιξη και την ενίσχυση της πρόσβασης «με δίκαιους, εύλογους και ισότιμους όρους».

Στόχος κριτικής υπήρξε επίσης η πρόταση επιβολής, σε φορείς εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά, υποχρέωσης για διαπραγμάτευση της πρόσβασης. Οι νεοεισερχόμενοι τάχθηκαν υπέρ της διατήρησης υποχρέωσης για παροχή πρόσβασης, θεωρώντας ότι η υποχρέωση διαπραγμάτευσης δεν θα αντιμετωπιζόταν σοβαρά από φορείς εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά, επομένως θα παρέμενε αναποτελεσματική. Άλλοι - συμπεριλαμβανομένων καλωδιακών φορέων - υποστήριξαν ότι η προοπτική κανονιστικής παρέμβασης σε περίπτωση αποτυχίας διαπραγματεύσεων σημαίνει ότι η υποχρέωση

⁵ [Σύσταση για την αποδεσμοποίηση/χωριστή χρέωση του τοπικού βρόχου]. Ως πάροχοι υπηρεσιών νοούνται εδώ φορείς που δεν διαθέτουν ιδιόκτητο δίκτυο.

διαπραγμάτευσης της πρόσβασης θα έχει, στην πράξη, το ίδιο αποτέλεσμα όπως μια υποχρέωση παροχής πρόσβασης, δεδομένου ότι οι πάροχοι πρόσβασης δεν θα διαπραγματεύονταν σοβαρά, απλώς θα ανέμεναν την επιβολή τιμής εκ μέρους του κανονιστικού φορέα.

2.3.2. *Επιλογή φορέα και προεπιλογή για κινητές επικοινωνίες*

Δεν επιτεύχθηκε συναίνεση στην πρόταση για ανάθεση της επιλογής φορέα σε φορείς εκμετάλλευσης κινητών επικοινωνιών με σημαντική ισχύ στην αγορά. Οι φορείς εκμετάλλευσης είχαν διαφορετικές απόψεις. Οι κινητοί και οι εγκατεστημένοι σταθεροί φορείς αντιτίθεντο εν γένει στην υποχρέωση αυτή, υποστηρίζοντας ότι δεν είναι αιτιολογημένη, δεδομένου του βαθμού ανταγωνισμού που υπάρχει στην αγορά των κινητών. Οι χρήστες και οι νεοεισερχόμενοι φορείς τάχθηκαν εν γένει υπέρ, υποστηρίζοντας σε αρκετές περιπτώσεις ότι η υποχρέωση επιλογής φορέα και προεπιλογής θα πρέπει να επιβληθεί σε όλους τους κινητούς φορείς, όχι μόνοι σε όσους διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά. Παρομοίως, ορισμένοι κανονιστικοί φορείς υποστήριζαν την επιβολή της εν λόγω υποχρέωσης, ενώ άλλοι έκριναν ότι είναι πρόωρο μέτρο.

Διάφοροι κανονιστικοί φορείς υποστήριζαν ότι η επιλογή φορέα και η προεπιλογή είναι μορφές πρόσβασης, επομένως ότι τα θέματα αυτά θα πρέπει να αντιμετωπισθούν στο προτεινόμενο πλαίσιο πρόσβασης. Ορισμένοι αμφισβήτησαν επίσης τη διάκριση που υπάρχει στην ανακοίνωση, μεταξύ επιλογής φορέα και προεπιλογής.

2.3.3. *Διασύνδεση*

Σημειώθηκε ευρεία συναίνεση στο ότι οι πρωτογενείς κανόνες διασυνδεσιμότητας στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο παραμένουν ισχυροί στο νέο πλαίσιο, επομένως ότι θα πρέπει να διατηρηθούν η υποχρέωση και το δικαίωμα όλων των μερών για διαπραγμάτευση της διασύνδεσης, καθώς και κανονιστικές εξουσίες για την επίλυση διαφορών. Επίσης, τα περισσότερα σχόλια συμφωνούν ότι ο προκαθορισμός αγορών διασύνδεσης είναι απίθανο να διαρκέσει μακροπρόθεσμα και ότι επομένως απαιτείται περισσότερο συγκεκριμένος ορισμός της αγοράς (π.χ. κίνηση προέλευσης, διαβιβαστική κίνηση και κίνηση τερματισμού).

Οι απόψεις διέφεραν ως προς το βαθμό στον οποίο συνεχίζουν να είναι απαραίτητες ασυμμετρικές υποχρεώσεις όσον αφορά τη διασύνδεση. Ορισμένοι εγκατεστημένοι φορείς υποστηρίζουν ότι τα κίνητρα για διασύνδεση είναι τα ίδια για όλους τους συντελεστές της αγοράς, επομένως θα πρέπει για όλους να ισχύουν αντίστοιχες υποχρεώσεις. Οι νεοεισερχόμενοι και οι κανονιστικές αρχές διαφώνησαν, υποστηρίζοντας ότι τα κίνητρα, ιδίως στον τερματισμό κλήσεων, συνεχίζουν να έχουν θεμελιώδη διαφορά εξ αιτίας της πανταχού παρουσίας του δικτύου του εγκατεστημένου φορέα.

Όπως και στην περίπτωση της συζήτησης για την πρόσβαση, υπήρξε διαφωνία ως προς τα κριτήρια για την εφαρμογή της κοστοστρέφειας και επιβολή υποχρεώσεων αμεροληψίας στους φορείς εκμετάλλευσης με ισχύ στην αγορά. Οι κανονιστικοί φορείς και οι νεοεισερχόμενοι τάχθηκαν εν γένει υπέρ της διατήρησης της υποχρέωσης παροχής διασύνδεσης σε κοστοστρεφείς τιμές, για όλους τους φορείς με σημαντική ισχύ στην αγορά. Οι εγκατεστημένοι και άλλοι μεγάλοι φορείς υποστήριζαν την πρόταση επιβολής της υποχρέωσης αυτής μόνο σε δεσπόζοντες φορείς εκμετάλλευσης στην εκάστοτε αγορά.

2.3.4. Χωριστή χρέωση του τοπικού βρόχου

Η συντριπτική πλειοψηφία φορέων εκμετάλλευσης και κατασκευαστών, χρηστών και καταναλωτών, καθώς και κανονιστικών αρχών, συμφώνησαν να συμπεριληφθεί στο νέο κανονιστικό πλαίσιο υποχρέωση για τους εγκατεστημένους φορείς εκμετάλλευσης σταθερού δικτύου ώστε αυτοί να αποδεσμοποιήσουν το δικό τους (χάλκινο) δίκτυο τοπικής πρόσβασης για την προώθηση της ανάπτυξης ευρυζωνικών ιντερνετικών υπηρεσιών στην Ευρώπη. Η σύσταση της Επιτροπής⁶ σχετικά με το θέμα αυτό υποστηρίχθηκε επίσης ευρύτερα. Ωστόσο, σε ορισμένα σχόλια υπογραμμίστηκε ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί πως η υλοποίηση της αποδεσμοποίησης του τοπικού βρόχου δεν θα επιφέρει αποθάρρυνση επενδύσεων σε εναλλακτική υποδομή τοπικής πρόσβασης.

2.3.5. Πρόσβαση σε υποδομή ρ/τ εκπομπών και κανόνες υποχρέωσης μεταφοράς σήματος

Οι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς θεώρησαν αναγκαία τη διατήρηση των υποχρεώσεων της οδηγίας για τα τηλεοπτικά πρότυπα⁷ για όλους όσους προμηθεύουν υπηρεσίες με πρόσβαση υπό όρους, ώστε να χορηγείται πρόσβαση με δίκαιους, εύλογους και ισότιμους όρους. Πολλοί ιδιοκτήτες τέτοιας υποδομής υποστήριξαν επίσης την εν λόγω υποχρέωση. Ορισμένοι, ιδίως δημόσιοι ρ/τ φορείς, υποστήριξαν επίσης ότι η υποχρέωση αυτή θα πρέπει να επεκταθεί και σε πολλές ευκολίες συναφείς με την πρόσβαση σε τελικούς χρήστες, όπως οι διεπαφές προγράμματος εφαρμογής (API) και οι ηλεκτρονικοί οδηγοί προγράμματος (EPG).

Οι δημόσιοι ρ/τ φορείς εξέφρασαν επίσης ανησυχίες ότι οι προτάσεις σχετικά με την πρόσβαση θα μπορούσαν να περιορίζουν τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση για το περιεχόμενο/τα προγράμματά τους σε κατάλληλη υποδομή και εύλογες τιμές. Υποστήριξαν ότι εάν ήταν υποχρεωμένοι να καταβάλουν μεγάλα ποσά, τούτο θα είχε επιπτώσεις στη δυνατότητά τους να επενδύσουν σε περιεχόμενο.

Δημόσιοι ρ/τ φορείς και ομάδες καταναλωτών υποστήριξαν ότι παραμένει η ανάγκη για κανόνες υποχρέωσης μεταφοράς σήματος για συγκεκριμένο περιεχόμενο δημόσιου συμφέροντος σε ψηφιακό περιβάλλον. Πράγματι, οι κανόνες αυτοί κατέστησαν λιγότερο επαχθείς στον ψηφιακό κόσμο, εξ αιτίας του περιορισμού της στενότητας στη χωρητικότητα μετάδοσης. Κανονιστικοί φορείς και φορείς εκμετάλλευσης συμφώνησαν ότι θα ήταν ενδεδειγμένη η συνέχιση των κανόνων υποχρέωσης μεταφοράς σήματος. Πολλοί όμως καλωδιακοί φορείς θεώρησαν ότι θα πρέπει να επανεκτιμηθούν οι εν λόγω κανόνες, υπογραμμίζοντας ιδιαίτερα την ανάγκη οι κανόνες αυτοί να είναι αιτιολογημένοι, αναλογικοί και να αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης αποζημίωσης.

2.3.6. Διαλειτουργικότητα και τυποποίηση

Η πρόταση της Επιτροπής, οι ισχύουσες ρυθμίσεις να αποτελέσουν τη βάση όσον αφορά την κατευθυνόμενη από τη βιομηχανία τυποποίησης τηλεπικοινωνίας, καθώς και για επέκταση των κανόνων αυτών ώστε να καλύψουν το σύνολο της τηλεπικοινωνιακής υποδομής και των συναφών υπηρεσιών (περιλαμβανομένης της ψηφιακής τηλεόρασης) για την ανάπτυξη ανάλογων μέσων διασφάλισης της διαλειτουργικότητας, έτυχε ευρείας υποστήριξης. Διάφοροι ρ/τ οργανισμοί επισήμαναν ότι θα πρέπει να συνεκτιμηθούν εξελίξεις σε παγκόσμια κλίμακα στην τυποποίηση της ψηφιακής τηλεόρασης. Δημόσιοι ρ/τ φορείς, ομάδες

⁶ Σύσταση για την αποδεσμοποίηση/χωριστή χρέωση του τοπικού βρόχου, COM ...

⁷ Οδηγία 95/47/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 σχετικά με τη χρήση προτύπων για τη μετάδοση τηλεοπτικού σήματος (ΕΕ αριθ. L 281/51, της 23.11.95 “η οδηγία για τα τηλεοπτικά πρότυπα”).

συμφερόντων καταναλωτών και κανονιστικοί φορείς τάχθηκαν υπέρ ευρύτερης διαλειτουργικότητας, χωρίς όμως να συμφωνήσουν στον τρόπο επίτευξής της. Μεταξύ των προτάσεων περιλαμβάνονταν δήλωση των καίριων διεπαφών στο πλαίσιο συμφωνιών μη κοινολόγησης, επιβολή της κοινής διεπαφής, καθώς και επιτάχυνση ή υποχρεωτική χρήση της πολυμεσικής οικιακής πλατφόρμας (MHP, ανοιχτή αρχιτεκτονική για πολυμεσική ενημέρωση, περιλαμβάνει ψηφιακή τηλεόραση· έχει αναπτυχθεί από την ομάδα ψηφιακών βιντεοεκπομπών - DVB).

2.3.7. Κοστολόγηση και τιμολόγηση διασύνδεσης και πρόσβασης

Παρατηρήθηκε ευρεία υποστήριξη της πρόθεσης της Επιτροπής να χρησιμοποιήσει συστάσεις για τον προσδιορισμό συγκεκριμένων μεθόδων τιμολόγησης που θα μπορούσαν να ισχύσουν σε συγκεκριμένες καταστάσεις. Ορισμένοι σχολιαστές διαφώνησαν πάντως με την υπόθεση της Επιτροπής, ότι ενδέχεται να απαιτηθούν διαφορετικές μέθοδοι τιμολόγησης σε διαφορετικές περιστάσεις. Υποστήριξαν ότι το μακροπρόθεσμο μέσο οριακό κόστος (LRAIC) θα πρέπει να αποτελέσει τη βασική μέθοδο για καθορισμό κανονιστικά ρυθμιζόμενων τιμών σε όλες τις περιπτώσεις.

2.4. Διαχείριση σπάνιων πόρων

2.4.1. Πολιτική ραδιοφάσματος

Υπογραμμίστηκε από όλους η σημασία του ραδιοφάσματος στον τομέα την επικοινωνιών. Όλοι αναγνώρισαν την ανάγκη εξισορρόπησης των ανταγωνιστικών αναγκών εμπορικής και μη εμπορικής χρήσης του φάσματος των ραδιοσυχνοτήτων. Η βιομηχανία και οι ομάδες χρηστών συμφώνησαν με την πρόταση της Επιτροπής για συγκρότηση μιας ομάδας σχετικά με την πολιτική ραδιοφάσματος που θα διασφαλίζει πανευρωπαϊκή προσέγγιση στην πολιτική ραδιοφάσματος, σε όλους τους τομείς που είναι συναφείς με τις κοινοτικές πολιτικές. Υπήρξε ισχυρή υποστήριξη υπέρ μεγαλύτερου βαθμού εναρμόνισης της χρήσης του φάσματος σε κοινοτική κλίμακα, χρησιμοποιώντας κατά περίπτωση την τεχνική εμπειρογνομosύνη υφισταμένων φορέων, όπως η CEPT.

Τα θέματα αυτά αντιμετωπίζονται στην ανακοίνωση που συνοψίζει τα αποτελέσματα της διαβούλευσης γύρω από την Πράσινη Βίβλο για το ραδιοφάσμα⁸, ενώ στην υπό έκδοση πρόταση απόφασης σχετικά με την πολιτική ραδιοφάσματος θα περιλαμβάνεται η συγκρότηση της ομάδας για την πολιτική ραδιοφάσματος, καθώς και μέτρα για τη βελτίωση της εναρμόνισης της χρήσης του ραδιοφάσματος. Στην ανακοίνωση υπογραμμίζεται η ανάγκη ανάληψης δράσης σε κοινοτικό επίπεδο για την επίτευξη εναρμονισμένης και ισόρροπης προσέγγισης στη χρήση του ραδιοφάσματος, ιδίως στα πεδία των επικοινωνιών, των ρ/τ εκπομπών, των μεταφορών, της έρευνας και της προστασίας της ανθρώπινης υγείας, ώστε να διασφαλιστεί ότι η εν λόγω χρήση τηρεί τις αρχές της εσωτερικής αγοράς, καθώς και για την προστασία των κοινοτικών συμφερόντων σε διεθνές επίπεδο.

2.4.2. Αποτίμηση του φάσματος: διοικητική τιμολόγηση και πλειστηριασμοί

Όπως υπενθυμίζεται στην ανακοίνωση σχετικά με την ανασκόπηση, το τρέχον πλαίσιο αδειοδότησης επιτρέπει στα κράτη μέλη τη χρήση πλειστηριασμών και διοικητικής τιμολόγησης ως μέσων για ενθάρρυνση της αποδοτικής χρήσης σπάνιων πόρων,

⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, τα επόμενα βήματα στην πολιτική του ραδιοφάσματος – αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης της Πράσινης Βίβλου, COM(1999) 538.

συμπεριλαμβανομένου του ραδιοφάσματος. Στην ανακοίνωση προτείνεται η διατήρηση της επιλογής αυτής για τα κράτη μέλη, όχι όμως καθιστώντας την υποχρεωτική. Μολονότι στην ανακοίνωση σχετικά με την ανασκόπηση υπογραμμίστηκε ότι στη διάθεση των κρατών μελών υπάρχουν διάφορα μέτρα όσον αφορά την αποτίμηση του φάσματος, οι απαντήσεις επικεντρώθηκαν σχεδόν αποκλειστικά στους πλειστηριασμούς.

Όπως ήταν σαφές και στη διαβούλευση γύρω από την Πράσινη Βίβλο για το ραδιοφάσμα⁹, μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών υπάρχουν αποκλίνουσες απόψεις ως προς το αν είναι επιθυμητοί οι πλειστηριασμοί. Οι πλειονότητα των σχολίων από τη βιομηχανία τάχθηκε κατά της χρήσης πλειστηριασμών. Υποστήριξαν ότι οι πλειστηριασμοί έχουν διάφορα μειονεκτήματα· λόγω χάρη, ότι οι πλειστηριασμοί αυξάνουν τις τιμές για τους τελικούς χρήστες· ότι λειτουργούν ως αντικίνητρο για επενδύσεις· καθώς και ότι βλάπτουν την ευρωπαϊκή βιομηχανία έναντι των παγκόσμιων ανταγωνιστών της, ιδίως στον τομέα των κινητών επικοινωνιών. Οι εκπρόσωποι των χρηστών ήταν εν γένει αντίθετοι με τους πλειστηριασμούς, όπως και οι ρ/τ φορείς, των οποίων κύριο μέλημα ήταν η ικανότητα των ρ/τ φορέων να διατηρήσουν τις επενδύσεις τους σε περιεχόμενο, σε περίπτωση επιβολής πλειστηριασμών. Οι τηλεπικοινωνιακοί φορείς εξέφρασαν την ανησυχία ότι οι πλειστηριασμοί θα χρησιμοποιούνταν στο δικό τους τομέα αλλά όχι σε άλλους ανταγωνιστικούς.

Αφετέρου, άλλα σχόλια από τη βιομηχανία ήταν ευνοϊκά ως προς τους πλειστηριασμούς. Ορισμένοι υποστήριξαν ότι οι πλειστηριασμοί είναι ο δικαιότερος τρόπος απόφασης μεταξύ ανταγωνιστικών προσφορών για φάσμα. Επίσης ότι οι πλειστηριασμοί ενθαρρύνουν την αποδοτική χρήση του φάσματος, εφόσον σχεδιάζονται κατάλληλα για την αποφυγή κερδοσκοπίας και κερδοσκοπικής αποθεματοποίησης.

Οι απόψεις κανονιστικών φορέων και κυβερνητικών αρχών απέκλιναν επίσης και στο θέμα των πλεονεκτημάτων των πλειστηριασμών. Όλοι όμως υποστήριξαν ότι τα μεμονωμένα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να αποφασίζουν, βάσει της αρχής της επικουρικότητας, σχετικά με το ποιοι μηχανισμοί εκχώρησης είναι ενδεδειγμένοι στην εκάστοτε επικράτειά τους.

Ανεξάρτητα από τον μηχανισμό εκχώρησης που επιλέγεται, ευρεία πλειονότητα των απαντήσεων από τη βιομηχανία τάχθηκαν υπέρ της διάκρισης των εσόδων από χρεώσεις φάσματος για το σκοπό αύξησης της απόδοσης φάσματος.

2.4.3. Δευτερογενής αγορά

Όπως και στην περίπτωση της αποτίμησης του φάσματος, η βιομηχανία δεν είχε ενιαία άποψη σχετικά με τη δευτερογενή αγορά. Το μεγαλύτερο μέρος των σχολίων τάχθηκε υπέρ της δευτερογενούς αγοράς, ιδίως όπου είχε γίνει πλειστηριασμός για το φάσμα, καθώς και όπου υπήρχε κατάλληλη κανονιστική εποπτεία των συναλλαγών με διασφαλίσεις κατά της κερδοσκοπίας και της συγκέντρωσης που αντιβαίνει στον ανταγωνισμό. Οι ρ/τ φορείς ήταν γενικά αντίθετοι στην πολιτική αυτή.

Οι κανονιστικές αρχές τήρησαν την ίδια γενικά στάση όπως και στην αποτίμηση του φάσματος. Παρά τις διαφορές μεταξύ κρατών μελών ως προς τα πλεονεκτήματα της δευτερογενούς αγοράς, υποστηρίχθηκε ευρύτερα η ευχέρεια των κανονιστικών αρχών να

⁹ Πράσινη Βίβλος σχετικά με την πολιτική για το ραδιοφάσμα στο πλαίσιο πολιτικών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας όπως οι τηλεπικοινωνίες, οι ρ/τ εκπομπές, οι μεταφορές και η E&A, COM(1998) 596, 09.12.98.

επιλέγουν ή όχι την δευτερογενή αγορά φάσματος σε ορισμένες ζώνες. Πολλοί όμως υπογράμμισαν ότι κάθε τέτοιο σύστημα επιτρέπεται να λειτουργεί μόνο με παρακολούθηση εκ μέρους του κανονιστικού φορέα. Παραμένει το καθήκον των κυβερνήσεων να διασφαλίζουν την κατάλληλη και αποδοτική διαχείριση του ραδιοφάσματος.

2.4.4. *Πανευρωπαϊκή εναρμόνιση της αδειοδότησης/εκχώρησης του φάσματος*

Εκ μέρους της βιομηχανίας υπήρξε ορισμένη υποστήριξη υπέρ μεγαλύτερου βαθμού εναρμόνισης, σε κοινοτικό επίπεδο, των μηχανισμών αδειοδότησης και εκχώρησης - ιδίως από τον δορυφορικό τομέα, ο οποίος θεωρεί την εθνική αδειοδότηση ως αδικαιολόγητα επαχθή και χρονοβόρα, αντίθετη με το οικονομικό και τεχνικό μοντέλο των δορυφορικών επικοινωνιών. Τα κράτη μέλη, αφετέρου, αντιτάχθηκαν, υποστηρίζοντας ότι η εκχώρηση φάσματος είναι θέμα εθνικής αρμοδιότητας.

2.5. Καθολική υπηρεσία

2.5.1. *Πεδίο εφαρμογής*

Σχεδόν ανεξαιρέτως οι φορείς εκμετάλλευσης, πολλοί κανονιστικοί φορείς καθώς και κράτη μέλη υποστήριξαν την πρόταση της Επιτροπής για διατήρηση του ισχύοντος πεδίου εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας. Ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης υποστήριξαν τον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής υπηρεσιών που υπέχουν υποχρέωση παροχής καθολικής υπηρεσίας. Πολλοί όμως αναγνώρισαν επίσης ότι η έννοια θα πρέπει να συμβαδίζει με τις εξελίξεις στην αγορά και την τεχνολογία, επομένως ότι θα πρέπει να είναι ευέλικτη και προσαρμόσιμη στο μέλλον. Πολλοί φορείς εκμετάλλευσης προειδοποίησαν, ωστόσο, ότι η υποχρέωση περιοδικής ανασκόπησης δεν θα πρέπει να καταστεί *εκ των πραγμάτων* επέκταση.

Χρήστες και κανονιστικές αρχές υποστήριξαν εμφατικά ότι η καθολική υπηρεσία είναι ουσιώδες εργαλείο για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Συμφώνησαν επίσης ότι στη φάση αυτή δεν υπάρχει ανάγκη επέκτασης του πεδίου εφαρμογής, ενώ υποστήριξαν την πρόταση για καθιέρωση κριτηρίων περιοδικής ανασκόπησης.

Στις απαντήσεις προτάθηκαν πολύ λίγες υπηρεσίες ως άμεσοι υποψήφιοι για να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας, στο νέο πλαίσιο. Οι οργανισμοί καταναλωτών ζήτησαν να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής ώστε να συμπεριλάβουν διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και στον παγκόσμιο ιστό για όλους. Ένας κανονιστικός φορέας πρότεινε να εξετασθεί η συμπερίληψη της κινητής τηλεφωνίας στο πεδίο εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας, για ορισμένες μειονεκτούσες ομάδες, π.χ. άτομα με ειδικές ανάγκες. Η συντριπτική πλειοψηφία όμως συμφώνησε με τη ανάλυση της Επιτροπής, ότι στη φάση αυτή θα ήταν επιζήμιο να συμπεριληφθεί στο πεδίο εφαρμογής η ευρυζωνική πρόσβαση.

2.5.2. *Χρηματοδότηση*

Οι τηλεπικοινωνιακοί οργανισμοί αντιτίθενται γενικά στη χρήση τομεακών προγραμμάτων χρηματοδότησης για την καθολική υπηρεσία. Υποστήριξαν ότι σε περίπτωση που οι κανονιστικοί φορείς επιβάλλουν υποχρεώσεις για πολιτικούς/κοινωνικούς λόγους, οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από την γενική φορολογία και όχι μέσω συνεισφορών των οργανισμών τηλεπικοινωνιών. Σημειώθηκε ευρεία συμμετοχή υπέρ άλλων μέσων, όπως των δημόσιων διαγωνισμών και του pay-or-play (μείωση συνεισφοράς έναντι παροχής καθολικής υπηρεσίας), επειδή οι μέθοδοι αυτές θεωρήθηκαν ουσιαστικά δικαιότερες.

Κανονιστικοί φορείς και εθνικές κυβερνήσεις υποστήριζαν ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν να έχουν την ευχέρεια εισαγωγής προγραμμάτων χρηματοδότησης, ιδίως υπό το φως της επικείμενης διεύρυνσης σε χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Ορισμένοι υποστήριζαν ότι μεμονωμένες χώρες θα πρέπει να είναι σε θέση να επιβάλουν υποχρεώσεις παροχής καθολικής υπηρεσίας ανάλογα με τις εθνικές συνθήκες.

2.5.3. Οικονομική προσιτότητα

Οι απόψεις ήταν διχασμένες ως προς την πρόταση καθορισμού κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την οικονομική προσιτότητα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης και ορισμένα κράτη μέλη θεώρησαν ότι η πρόταση αυτή δεν είναι εφικτή, επειδή τα κριτήρια από τα οποία εξαρτάται η οικονομική προσιτότητα ουσιαστικά καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο. Υπό την έννοια αυτή, τέτοιες ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές δεν θα είχαν νόημα, ενδεχομένως δεν να απέβαιναν και επικίνδυνες. Σύμφωνα με άλλες απόψεις, θα ήταν χρήσιμο να επιχειρηθεί ο προσδιορισμός της οικονομικής προσιτότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς θα εξασφάλιζε ότι όλοι οι ευρωπαίοι πολίτες θα έχουν πρόσβαση σε γνήσια προσιτές, από οικονομική άποψη, υπηρεσίες επικοινωνιών. Μια υποψήφια χώρα επισήμανε τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης επιδιώκοντας να διασφαλίσουν την οικονομική προσιτότητα.

2.6. Δικαιώματα χρηστών και καταναλωτών

2.6.1. Προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής

Η πλειονότητα των σχολιαστών συμφώνησαν ότι είναι χρήσιμη η τεχνολογική προσαρμογή-επικαιροποίηση της οδηγίας για την προστασία των τηλεπικοινωνιακών δεδομένων¹⁰.

Ωστόσο, ορισμένοι σχολιαστές, ιδίως εκπροσωπώντας συμφέροντα της βιομηχανίας, θεώρησαν ότι καθώς ήδη υφίσταται οριζόντια νομοθεσία στο πεδίο αυτό (δηλ. η γενική οδηγία για την προστασία των δεδομένων¹¹), είναι περιττή η τομεακή νομοθεσία. Ορισμένοι πρότειναν ότι ένας τομεακός κώδικας επικοινωνιών βάσει της γενικής οδηγίας θα αποτελούσε ένα πλέον ευέλικτο μέσο από ό,τι η υφιστάμενη τομεακή οδηγία.

Άλλοι, ιδίως κανονιστικοί φορείς, συμφώνησαν με την Επιτροπή ότι πρέπει να αναθεωρηθεί η τρέχουσα οδηγία προστασίας των δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες, ιδίως για να αποσαφηνιστούν τα τμήματα της οδηγίας, κατά την εφαρμογή των οποίων σε κράτη μέλη έχουν προκληθεί προβλήματα.

2.6.2. Ευρωπαϊκός αριθμός κλήσης έκτακτης ανάγκης (<112>)

Κράτη μέλη, κανονιστικοί φορείς και ομάδες καταναλωτών τάχθηκαν υπέρ της επιβολής, από την 1η Ιανουαρίου 2003, της απαίτησης για εντοπισμό του καλούντος σε κλήσεις έκτακτης ανάγκης (περιλαμβανομένου του ευρωπαϊκού αριθμού έκτακτης ανάγκης).

¹⁰ Οδηγία 97/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1997 περί επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον τηλεπικοινωνιακό τομέα (ΕΕ αριθ. L 24, της 30.1.98, σ1 “Η οδηγία για την προστασία των δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες”)

¹¹ Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ αριθ. L 281/31, της 23.11.95, “Η γενική οδηγία για την προστασία των δεδομένων”).

Πολλοί φορείς εκμετάλλευσης δικτύων προέβαλαν επιφυλάξεις ως προς την επιβολή της εν λόγω απαίτησης. Εν προκειμένω, ορισμένοι αμφισβήτησαν κατά πόσο το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής είναι ρεαλιστικό. Άλλοι επισήμαναν τον κίνδυνο κανονιστικής ρύθμισης του πεδίου αυτού, ενώ οι φορείς εκμετάλλευσης προετοιμάζονται ήδη για την εισαγωγή της δυνατότητας αυτής. Άλλοι υποστήριζαν ότι η υποχρέωση αυτή θα ήταν δαπανηρή και θα είχε σημαντικούς περιορισμούς. Εκφράστηκαν επίσης απόψεις για κάποιου είδους πανευρωπαϊκό συντονισμό μεταξύ των συντελεστών της βιομηχανίας για την εφαρμογή του μέτρου. Μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης υπήρξε η γενική συμφωνία ότι κάθε τέτοια υποχρέωση που επιβάλλεται προς το δημόσιο συμφέρον θα πρέπει να χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

2.6.3. Χειρισμός παραπόνων και επίλυση διαφορών

Υπήρξε γενική υποστήριξη όσον αφορά τη διασφάλιση ότι χρήστες και καταναλωτές θα έχουν πρόσβαση σε απλές, μη δαπανηρές διαδικασίες χειρισμού παραπόνων και επίλυσης διαφορών, καθώς και ότι οι βασικές αρχές των εν λόγω διαδικασιών θα πρέπει να καθοριστούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι εκπρόσωποι των συμφερόντων χρηστών και καταναλωτών τάχθηκαν ευρύτερα υπέρ της πρότασης της Επιτροπής, να δοθεί στην ομάδα ανωτέρου επιπέδου για τις επικοινωνίες η εξουσία για την επίλυση διασυνοριακών διαφορών. Οι κανονιστικές αρχές δεν συμφώνησαν, υποστηρίζοντας αντ' αυτού τις διμερείς συμφωνίες μεταξύ ΕΚΑ ως πλέον ενδεδειγμένες. Ορισμένα κράτη μέλη εξέφρασαν επίσης ανησυχίες για την εκχώρηση οιοσδήποτε δικαστικών εξουσιών σε συμβουλευτικό σώμα.

2.6.4. Διαφάνεια τιμολογίων

Σημειώθηκε ευρύτερη υποστήριξη από όλους για μεγαλύτερη διαφάνεια των τιμολογίων για τους καταναλωτές. Υπήρξαν ορισμένες διαφορές απόψεων σχετικά με την επίτευξη του στόχου αυτού. Οι φορείς εκμετάλλευσης ήταν εν γένει αντίθετοι στην επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων που αναφέρονται στην διαφάνεια τιμολογίου ανά κλήση. Υποστήριζαν ότι ο χαρακτήρας του ανταγωνισμού ωθεί τους φορείς εκμετάλλευσης να έχουν άμεσο συμφέρον να διασφαλίζουν ότι οι καταναλωτές είναι καλά ενημερωμένοι σχετικά με τις τιμές και τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Πιστεύουν ότι η εφαρμογή πληροφοριών τιμολογίου ανά κλήση θα μπορούσε να αποστεώσει τη διάρθρωση των τιμολογίων και να δυσχεράνει τιμολογιακές καινοτομίες. Πολλοί όμως ήταν διατεθειμένοι να εξετάσουν κανονιστικές λύσεις με αυτορύθμιση, για αύξηση της διαφάνειας.

Συμφέροντα κανονιστικών φορέων, χρηστών και καταναλωτών ενδιαφέρθηκαν να διασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές διαθέτουν ακριβή και διαφανή πληροφόρηση σχετικά με τα τιμολόγια. Ζήτησαν περαιτέρω εξέταση των διαφορών δυνατοτήτων που παρέχονται, συμπεριλαμβανομένων και των πληροφοριών τιμολογίου ανά κλήση, προτού ληφθεί απόφαση για την επιβολή οποιασδήποτε τεχνικής λύσης.

2.6.5. Ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών

Οι φορείς εκμετάλλευσης υποστήριζαν ότι, μέσα σε ανταγωνιστική αγορά, η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών δεν αποτελεί θέμα που θα έπρεπε να απασχολεί τους κανονιστικούς φορείς. Η ποιότητα είναι ένα από τα θέματα στα οποία ανταγωνίζονται οι φορείς εκμετάλλευσης. Διαφώνησαν με την πρόταση της Επιτροπής για διατήρηση εφεδρικών εξουσιών ώστε να μπορούν να παρεμβαίνουν οι κανονιστικοί φορείς.

Οι κανονιστικοί φορείς υποστήριζαν ότι είναι απαραίτητη η διατήρηση των εξουσιών αυτών, ώστε να είναι σε θέση να υπερασπίζονται τους καταναλωτές.

2.6.6. *Συνιστώμενες και υποχρεωτικές υπηρεσίες*

Σημειώθηκε ευρύτερη στήριξη της πρότασης για κατάργηση της οδηγίας για τις μισθωμένες γραμμές¹² μόλις υπάρξει επαρκής ανταγωνισμός για την παροχή τους. Οι περισσότεροι συμφώνησαν ότι θα υπάρξει επαρκής ανταγωνισμός για την αιτιολόγηση της κατάργησης της οδηγίας όταν θα πρόκειται να εφαρμοστεί το νέο πλαίσιο. Ορισμένοι όμως φορείς εκμετάλλευσης θεωρούν απαραίτητο, κάθε απόφαση για κατάργηση των διατάξεων της οδηγίας για τις μισθωμένες γραμμές θα πρέπει να ληφθεί βάσει ανάλυσης του βαθμού ανταγωνισμού που θα υφίσταται στην χρονική εκείνη στιγμή.

2.7. Αριθμοδότηση, ονοματοδοσία και διευθυνσιοδότηση

2.7.1. *Φορητότητα αριθμού για κινητές επικοινωνίες*

Εκπρόσωποι συμφερόντων χρηστών και καταναλωτών υποστήριξαν έντονα την επιβολή φορητότητας αριθμού για χρήστες κινητών επικοινωνιών: θεωρούν ότι, ιδίως για επαγγελματικούς πελάτες, η απουσία φορητότητας έχει ως αποτέλεσμα να καθλώνει τους καταναλωτές σε ένα συγκεκριμένο δίκτυο. Υποστήριξαν επίσης ότι η φορητότητα αριθμού δεν είναι απλώς μέτρο ανταγωνισμού αλλά «δικαίωμα του χρήστη».

Οι κανονιστικοί φορείς τάχθηκαν επίσης εν γένει υπέρ της επιβολής της εν λόγω υποχρέωσης. Οι κανονιστικοί φορείς στα κράτη μέλη όπου τούτο είχε ήδη εφαρμοστεί δήλωσαν ότι το μέτρο λειτουργεί αποτελεσματικά.

Πολλοί κινητοί φορείς εκμετάλλευσης (ιδίως όσοι έλαβαν άδεια πρώτα στις εθνικές τους αγορές) αντιτάχθηκαν στην επιβολή υποχρέωσης φορητότητας αριθμού. Υποστήριξαν ότι η φορητότητα αριθμού είναι μέτρο που προορίζεται για την αντιμετώπιση ανεπάρκειας του ανταγωνισμού στην αγορά σταθερών επικοινωνιών· δεν θα πρέπει να επιβάλλεται σε ανταγωνιστική αγορά κινητών. Επίσης, υποστήριξαν ότι το κόστος εφαρμογής του μέτρου θα είναι αρκετά υψηλό και δυσανάλογο προς τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν.

Άλλοι φορείς εκμετάλλευσης κινητών επικοινωνιών, οι περισσότεροι από τους οποίους ήταν νεοεισερχόμενοι που εκμεταλλεύονται δίκτυα GSM-1800, τάχθηκαν ωστόσο υπέρ της επιβολής υποχρέωσης. Ορισμένοι, ιδίως νεοεισερχόμενοι φορείς σε κράτη μέλη όπου η φορητότητα αριθμού έχει ήδη εφαρμοστεί, υποστήριξαν ότι επωφελήθηκαν από την επιβολή της. Αναγνωρίζουν ότι τα μεταβατικά μέτρα της εφαρμογής δεν είναι ιδεώδη, αλλά με τη χρήση πλατφορμών ευφυούς δικτύου θα μπορούσε να διευκολυνθεί η υλοποίηση του μέτρου.

2.7.2. *Διαλειτουργικότητα εθνικών βάσεων δεδομένων για ευφυή δίκτυα*

Διάφορα κράτη μέλη και κανονιστικές αρχές επανέλαβαν της ανησυχίες που εκφράστηκαν στην ανακοίνωση σχετικά με την ανασκόπηση, ότι δηλαδή δεν επαρκούν τα μέτρα που λαμβάνονται για να διασφαλιστεί ότι θα είναι διαλειτουργικές οι εθνικές βάσεις ευφών δικτύων ως προς την φορητότητα αριθμού. Υποστήριξαν, ωστόσο, ότι στη φάση αυτή η δράση θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ενθάρρυνση της εθελοντικής διαλειτουργικότητας, και όχι στην επιβολή κανονιστικής υποχρέωσης.

¹² Οδηγία του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 1992 σχετικά με την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου στις μισθωμένες γραμμές (92/44/ΕΕΟΚ· ΕΕ αριθ. L 165/27, της 19.06.92), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/51/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, (ΕΕ αριθ. L 295/23, της 29.10.97 “Οδηγία για τις μισθωμένες γραμμές”).

2.8. Ειδικά θέματα ανταγωνισμού

2.8.1. Ορισμός της αγοράς

Στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για τις τηλεπικοινωνίες ορίζονται νομοθετικά ειδικές αγορές για σκοπούς κανονιστικών ρυθμίσεων. Στην ανακοίνωση σχετικά με την ανασκόπηση εκφράζεται η άποψη ότι η προσέγγιση αυτή δεν θα είναι εφικτή σε μελλοντικό πλαίσιο, καθώς οι αγορές θα εξελίσσονται διαρκώς ταχύτερα. Για το σκοπό αυτό η Επιτροπή πρότεινε ότι οι εθνικοί κανονιστικοί φορείς θα πρέπει να διαθέτουν αρμοδιότητα καθορισμού των αγορών για σκοπούς εκ των προτέρων ρύθμισης, με βάση τις συστάσεις της Επιτροπής.

Τα περισσότερα σχόλια συμφωνούν κατ' αρχήν με την εν λόγω προσέγγιση, μολονότι ορισμένοι υποστήριξαν ότι δημιουργεί επίσης δυναμικό για αποκλίνουσες κανονιστικές απόψεις σε κοινοτική κλίμακα. Στο πλαίσιο αυτό τονίσθηκε η σημασία των συστάσεων της Επιτροπής, καθώς και η ανάγκη για αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ ΕΚΑ και εθνικών αρχών για τον ανταγωνισμό. Στα περισσότερα σχόλια από το χώρο της βιομηχανίας θεωρείται ως θετικό σήμα το γεγονός ότι η Επιτροπή αντιμετωπίζει την προέλευση, τη διαβίβαση και τον τερματισμό κλήσεων ως χωριστές αγορές, με διαφορετικά εκάστοτε επίπεδα ανταγωνισμού. Ορισμένοι νεοεισερχόμενοι εξέφρασαν, πάντως, ανησυχίες ότι το νέο καθεστώς θα δημιουργούσε το δυναμικό για άσκηση επιρροής εκ μέρους ενός δεσπόζοντος φορέα εκμετάλλευσης, ώστε η ισχύς τους σε μια αγορά να επεκταθεί σε συναφείς αγορές.

Επιφυλάξεις εκφράστηκαν επίσης ότι οι ΕΚΑ θα μπορούσαν να επιδιώξουν να χρησιμοποιήσουν τον καθορισμό της αγοράς ως μέσο ρύθμισης συγκεκριμένων καταστάσεων, π.χ. καθορίζοντας ιδιαίτερα αυστηρά την αγορά ώστε να διασφαλίζουν ότι ένας φορέας εκμετάλλευσης διαθέτει αρκετά μεγάλο μερίδιο αγοράς ώστε να δικαιολογείται η κανονιστική ρύθμιση. Άλλοι εξέφρασαν ανησυχίες γενικότερου χαρακτήρα ως προς τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της αγοράς.

2.8.2. Σημαντική ισχύς στην αγορά και δεσπόζουσα θέση

Υπήρξε γενική συμφωνία ότι η εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση παραμένει απαραίτητη ως μεσολαβητής για τον ανταγωνισμό στις αγορές αυτές όπου αυτός δεν έχει παγιωθεί. Σύμφωνα με ορισμένους, εάν σε συγκεκριμένη αγορά υπάρχει ανταγωνισμός, δεν υπάρχει ανάγκη επιβολής ασυμμετρικών υποχρεώσεων. Ωστόσο, οι νεοεισερχόμενοι ανησυχούν ότι ακόμα και στην περίπτωση ανταγωνιστικής αγοράς, οι εγκατεστημένοι φορείς ενδέχεται να είναι σε θέση να εκμεταλλευτούν την δύναμη της αγοράς από άλλες, μη ανταγωνιστικές αγορές, στην εν λόγω ανταγωνιστική αγορά, αποκτώντας τη δυνατότητα αθέμιτου ανταγωνισμού με τους νεοεισερχόμενους.

Τα περισσότερα όμως σχόλια διαφώνησαν με τις απόψεις της Επιτροπής για εισαγωγή δύο ορίων (κατωφλίων) για κανονιστική ρύθμιση. Οι περισσότεροι τάχθηκαν υπέρ ενός ορίου, δεν υπήρξε όμως συναίνεση ως προς το ποιο θα είναι αυτό. Οι νεοεισερχόμενοι φορείς σταθερών επικοινωνιών και οι περισσότεροι κανονιστικοί φορείς ζήτησαν τη διατήρηση των ισχυουσών υποχρεώσεων για φορείς με σημαντική ισχύ στην αγορά, υποστηρίζοντας ότι εάν επιβάλλονταν κανονιστικές υποχρεώσεις, όπως η κοστοστρέφεια, μόνο σε φορείς με δεσπόζουσα θέση, τότε οι νεοεισερχόμενοι θα αντιμετώπιζαν σοβαρές δυσχέρειες στον ανταγωνισμό τους με τους εγκατεστημένους. Υποστήριξαν επίσης ότι σε αγορές όπου υπάρχει κοινή δεσπόζουσα θέση, αλλά κανένας από τους συντελεστές δεν την κατέχει μόνος του, οι κανονιστικοί φορείς δεν θα διέθεταν μέσα καταπολέμησης της θέσης αυτής. Σε διάφορα σχόλια εκφράστηκαν ανησυχίες ως προς τη μέτρηση του μεριδίου στην αγορά,

επισημαίνοντας ότι όπου μετράται βάσει αξίας, το μερίδιο των εγκατεστημένων φορέων είναι πολύ χαμηλότερο από όταν η μέτρηση γίνεται βάσει όγκου.

Οι υποστηρικτές της έννοιας της δεσπόζουσας θέσης ως ορίου για την επιβολή εκ των προτέρων κανονιστικών υποχρεώσεων υποστήριξαν ότι οι εστίες στη δεσπόζουσα θέση είναι ο μόνος τρόπος ώστε το νέο πλαίσιο να αντικατοπτρίζει πιστά το στόχο του, δηλαδή την κανονιστική ρύθμιση μόνον όταν αυτή είναι απαραίτητη. Μόνο σε περίπτωση που κάποιος φορέας έχει δεσπόζουσα θέση θα μπορούσε να αιτιολογηθεί η εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση για τη διασφάλιση του ανταγωνισμού. Υποστήριξαν ότι η έννοια της σημαντικής ισχύος στην αγορά παρέχει ευρύτητα περιθώρια στους κανονιστικούς φορείς για περιττές παρεμβάσεις σε ανταγωνιστικές αγορές.

Οι ρ/τ φορείς τάχθηκαν εν γένει υπέρ μιας προσέγγισης που θα επέβαλε υποχρεώσεις σε όλους τους παρόχους υποδομής, για παροχή δίκαιης, εύλογης και ισότιμης πρόσβασης.

Ορισμένοι σχολιαστές διαφώνησαν με τη χρήση του όρου «δεσπόζουσα θέση». Θεωρούν ότι η χρήση της έννοιας αυτής στην εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση θα προκαλούσε συγκρίσεις με τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού και θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποκλίνουσα νομολογία μεταξύ κανόνων ανταγωνισμού και τομεακών κανόνων. Ένας φορέας εκμετάλλευσης θα επιδίωκε να αποφύγει καταστάσεις όπου η θέση του σε ενδεχόμενες μελλοντικές νομικές διαφορές σε σχέση με την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης βάσει της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού θα ήταν εξασθενημένη, εξ αιτίας του καθορισμού εκ μέρους μιας ΕΚΑ ότι κάποιος φορέας εκμετάλλευσης έχει «δεσπόζουσα θέση» για τους σκοπούς του νέου πλαισίου. Οι φορείς αυτοί έτειναν να αμφισβητήσουν την «δεσπόζουσα» θέση τους.

2.9. Θεσμικές ρυθμίσεις

2.9.1. COCOM και HLCG

Σημειώθηκε ευρύτερη υποστήριξη της πρότασης της Επιτροπής να βασιστεί σε ισχύουσες κανονιστικές αρχές και όχι να συγκροτήσει ευρωπαϊκή κανονιστική αρχή. Η επιτροπή επικοινωνιών (COCOM) και η ομάδα υψηλού επιπέδου για τις επικοινωνίες (HLCG) προτιμήθηκαν από τους περισσότερους σχολιαστές, οι οποίοι θεώρησαν ότι με τις προτάσεις βελτιώνεται η λογική συνοχή των αποφάσεων σχετικά με τις κανονιστικές ρυθμίσεις σε κοινοτική κλίμακα.

Η συντριπτική πλειοψηφία της βιομηχανίας και των ομάδων των χρηστών τάχθηκαν υπέρ της διαφάνειας στις εργασίες της COCOM και της HLCG, ενώ πολλοί σχολιαστές ζήτησαν θεσμικές επαφές ή συμμετοχή της βιομηχανίας και άλλων ενδιαφερομένων μερών στις εργασίες.

Οι κανονιστικοί φορείς υποστήριξαν εν γένει την αντικατάσταση των υφισταμένων επιτροπών ONP και αδειοδότησης από την COCOM, εξέφρασαν όμως αμφιβολίες ως προς την HLCG. Αμφισβήτησαν κατά πόσο η HLCG θα είναι σε θέση να διεξαγάγει τα καθήκοντα που της ανατίθενται στην ανακοίνωση. Ορισμένοι αμφισβήτησαν ακόμα και την ανάγκη ύπαρξης της ομάδας αυτής, υποστηρίζοντας ότι η υφιστάμενη ομάδα ανεξάρτητων

κανονιστικών φορέων (IRG) και η CEPT/ECTRA¹³ θα είναι σε θέση να εκτελέσει τα καθήκοντα που έχουν οριστεί για την HLCG.

Ορισμένες εθνικές αρχές αμφιβάλλουν κατά πόσο είναι ενδεδειγμένο να δοθούν σε συμβουλευτικό φορέα, όπως η HLCG, αρμοδιότητα επίλυσης διασυνοριακών διαφορών καταναλωτών· πρόκειται για δικαστική αρμοδιότητα. Υποστήριξαν ότι το καθήκον αυτό είτε θα πρέπει να ανατεθεί στην COCOM ή σε διμερείς ρυθμίσεις μεταξύ κανονιστικών φορέων.

2.9.2. Εθνικές κανονιστικές αρχές

Υπήρξε γενική υποστήριξη για τις προτάσεις που περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση σχετικά με την επισκόπηση, για ενίσχυση της ανεξαρτησίας των ΕΚΑ και για βελτίωση της διαφάνειας κατά τη λήψη των αποφάσεών τους. Όπως αναφέρθηκε ήδη, πολλοί σχολιαστές ζήτησαν να αυξηθεί η συνεργασία με τις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές καθώς και με την Επιτροπή.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Βάσει της αξιολόγησης των απαντήσεων που παρέλαβε κατά η διάρκεια της διαβούλευσης σχετικά με την ανακοίνωση που αναφέρεται στην επισκόπηση, η Επιτροπή παρουσιάζει στη συνέχεια τα συμπεράσματά της όσον αφορά το μελλοντικό κανονιστικό πλαίσιο. Στο παρόν κεφάλαιο συνοψίζονται οι κύριες θεωρήσεις βάσει των οποίων η Επιτροπή θα καταρτίσει τις προτάσεις οδηγίων που θα αποτελέσουν το επικαιροποιημένο κανονιστικό πλαίσιο.

Οι κατευθύνσεις, που παρουσιάζονται στη συνέχεια εμπίπτουν σε 3 κατηγορίες:

- Κατευθύνσεις που βασίζονται σε προτάσεις πολιτικής που έτυχαν ευρείας υποστήριξης κατά τη δημόσια διαβούλευση. Οι προτάσεις αυτές υποστηρίζονται από την Επιτροπή.
- Κατευθύνσεις που βασίζονται σε προτάσεις πολιτικής όπου κατά τη δημόσια διαβούλευση διχάστηκαν οι απόψεις, όπως περιγράφεται στο κεφ. 2 της παρούσας ανακοίνωσης. Πρόκειται για την πρόσβαση και διασύνδεση, όπου η Επιτροπή αποφάσισε να μην εισαγάγει δύο όρια για εκ των προτέρων υποχρεώσεις ως προς πρόσβαση και διασύνδεση. Αντίθετα, προτείνει νέα προσέγγιση σχετικά, που περιγράφεται λεπτομερώς στο κεφ. 3.3.
- Κατευθύνσεις που δεν προτάθηκαν ρητά στην ανακοίνωση σχετικά με την ανασκόπηση: Είναι η υποχρέωση για φορείς με σημαντική ισχύ στην αγορά να παρέχουν πρόσβαση σε αδεσμοποίητα στοιχεία στον τοπικό βρόχο και τη δυνατότητα η Επιτροπή να αμφισβητεί και να απαιτεί από τις ΕΚΑ να αναστέλλουν τις αποφάσεις τους, εάν θεωρήσει ότι δεν είναι αιτιολογημένες σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο.

3.1. Οριζόντιες διατάξεις

Η Επιτροπή θα προτείνει ότι **οι στόχοι** και, κατά περίπτωση, **οι αρχές** που καθορίζονται στην ανακοίνωση για την επισκόπηση να συμπεριληφθούν στο νέο πλαίσιο και ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να υποχρεωθούν να βασίζονται σε αυτές τις αποφάσεις τους.

¹³ Η ευρωπαϊκή επιτροπή τηλεπικοινωνιακών ρυθμιστικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών.

Το νέο πλαίσιο θα καλύψει το σύνολο της υποδομής επικοινωνιών και των συναφών υπηρεσιών, όπως προτείνεται και θα εισαγάγει κατάλληλους ορισμούς.

Υπηρεσίες που μεταφέρονται μέσω αυτής της υποδομής, π.χ. ρ/τ υπηρεσίες, ή υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, είναι εκτός του πεδίου εφαρμογής του. Βασίζεται, κατά συνέπεια, στη διάκριση μεταξύ της ρύθμισης της μετάδοσης και της ρύθμισης του περιεχομένου¹⁴.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι αποτελεσματικός τρόπος για την εισαγωγή της τόσο απαραίτητης ευελιξίας στο νέο κανονιστικό πλαίσιο μπορεί να είναι **μέσω αυξανόμενης χρήσης συστάσεων και κατευθυντηρίων γραμμών**. Αναγνωρίζει τα θεμιτά μελήματα των ενδιαφερομένων όσον αφορά διαφάνεια, αποτελεσματικότητα, νομική βεβαιότητα και δημοκρατικό έλεγχο ως προς τα εν λόγω μέτρα.

Στο νέο πλαίσιο θα καθοριστούν επίσης κανόνες για **διαχείριση σπάνιων πόρων** εκ μέρους των ΕΚΑ.

Όσον αφορά το **ραδιοφάσμα**, θα καταστεί σαφές ότι τα κράτη μέλη παραμένουν ελεύθερα να προβαίνουν σε **πλειστηριασμούς και άλλους μηχανισμούς τιμολόγησης του φάσματος** για την εκχώρηση συχνοτήτων, εφόσον τους θεωρούν απαραίτητους για διασφάλιση της βέλτιστης χρήσης του ραδιοφάσματος. Θα επιτραπεί επίσης - χωρίς όμως να επιβληθεί - στα κράτη μέλη η εισαγωγή **δευτερογενούς αγοράς ραδιοφάσματος**. Στο νέο όμως κανονιστικό πλαίσιο θα συμπεριληφθούν κατάλληλες κανονιστικές διασφαλίσεις, όπως προβλεπόταν στην ανακοίνωση περί ανασκόπησης, ιδίως για να απαιτείται ότι οι συναλλαγές λαμβάνουν χώρα υπό την εποπτεία της εθνικής κανονιστικής αρχής.

Όσον αφορά την αριθμοδότηση, θα διατηρηθούν οι ισχύοντες κανόνες διαχείρισής της, αποσαφηνίζοντας ότι οι ΕΚΑ θα πρέπει να είναι αρμόδιες για όλους τους πόρους αριθμοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που επί του παρόντος τελούν υπό τον έλεγχο των εγκατεστημένων φορέων.

Στην περίπτωση της **ονοματοδοσίας στο Internet**, η Επιτροπή θα διασφαλίσει ότι τα εθνικά μητρώα δεν προβαίνουν σε αναιτιολόγητες διακρίσεις μεταξύ εθνικών αιτήσεων για ονομασίες τομέα και αιτήσεων από άλλα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή επιδιώκει να προτείνει την καθιέρωση επιτροπής επικοινωνιών και ομάδας υψηλού επιπέδου για τις επικοινωνίες. Στις νομοθετικές προτάσεις θα γίνεται σαφής προσδιορισμός των καθηκόντων κάθε φορέα. Στο νέο πλαίσιο θα διασφαλίζεται επίσης ότι είναι κατάλληλες οι διατάξεις που καθορίζουν τις εξουσίες και την ανεξαρτησία των εθνικών κανονιστικών αρχών και, ιδιαίτερα, ότι υφίσταται αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των ΕΚΑ και των αρχών ανταγωνισμού.

Στο νέο πλαίσιο θα γίνεται διάκριση μεταξύ δύο τύπων κανονιστικών ρυθμίσεων. Ρυθμίσεις που κατά κύριο λόγο προορίζονται για τη διαχείριση της μετάβασης προς τον ανταγωνισμό (π.χ. υποχρεώσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε υποδομή) θα επιβληθούν σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις συναρτήσει της δύναμής τους στην αγορά. Οι ρυθμίσεις αυτές θα αρθούν με την αύξηση του ανταγωνισμού (το θέμα εξετάζεται στο κεφάλαιο 3.3). Ρυθμίσεις που προορίζονται για να ανταποκριθούν σε στόχους γενικού συμφέροντος (π.χ. κλαδικοί κανόνες για την προστασία των καταναλωτών· αντιμετωπίζεται κυρίως στο κεφάλαιο 3.4). Θα

¹⁴ Βλ. υποσημείωση 2.

διατηρηθούν, ανεξάρτητα από το βαθμό του ανταγωνισμού και θα ισχύουν για όλους τους συντελεστές μιας δεδομένης αγοράς.

3.2. Αδειοδότηση

Βάσει της υποστήριξης από τη συντριπτική πλειοψηφία των γνώμων που διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεωθούν να χρησιμοποιήσουν γενικές άδειες για όλες τις υπηρεσίες και τα δίκτυα επικοινωνιών. Επιπλέον, όπου αυτό είναι αιτιολογημένο, θα χορηγηθούν ειδικά δικαιώματα χρήσης σε μεμονωμένους οργανισμούς για τη χρήση φάσματος ή πόρων αριθμοδότησης. Ωστόσο, όπου έχουν εναρμονιστεί οι ζώνες συχνότητας και έχουν συμφωνηθεί στην CEPT κοινά κριτήρια και διαδικασίες επιλογής (π.χ. για ορισμένες δορυφορικές υπηρεσίες), το νέο πλαίσιο θα διασφαλίσει ότι τα εν λόγω δικαιώματα χρήσης του φάσματος σε εθνικό επίπεδο δεν θα περιορίσουν ή καθυστερήσουν την ανάπτυξη υπηρεσιών με την επιβολή πρόσθετων όρων.

Δεδομένου ότι τα εν λόγω δικαιώματα δεν είναι ειδικά για μεμονωμένους οργανισμούς, η Επιτροπή δεν είναι πεπεισμένη ότι τα ειδικά δικαιώματα χρήσης αιτιολογούνται για τους πόρους αυτούς, αναγνωρίζει ωστόσο το σχετικό θεμιτό ενδιαφέρον κανονιστικών φορέων και φορέων εκμετάλλευσης, το οποίο και θα συνεκτιμηθεί στο νέο πλαίσιο αδειοδότησης.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα αυτά θα βελτιώσουν σημαντικά το επίπεδο εναρμόνισης των καθεστώτων αδειοδότησης σε κοινοτική κλίμακα, καθώς επίσης ότι αίρουν μεγάλο μέρος περιττών κανονιστικών ρυθμίσεων.

Όπου χρησιμοποιούνται ειδικά δικαιώματα χρήσης, η Επιτροπή επιδιώκει να διαχωρίζονται από την γενική αδειοδότηση υπηρεσιών. Ανάλογα, θα διαχωριστούν αυστηρά οι όροι που αναφέρονται στις γενικές άδειες και στα ειδικά δικαιώματα χρήσης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τούτο θα συμβάλλει σημαντικά ώστε οι όροι αδειοδότησης να καταστούν περισσότερο διαφανείς για τους φορείς εκμετάλλευσης. Στην νομοθεσία θα προσδιοριστεί ο μέγιστος δυνατός κατάλογος όρων που μπορούν να επισυναφθούν σε άδειες, ενώ θα διασφαλιστεί ότι ο κατάλογος αυτός θα περιλαμβάνει μόνο τους απολύτως απαραίτητους όρους.

Όσον αφορά τα τέλη αδειοδότησης, η Επιτροπή θεωρεί ότι η διακύμανση εντός της ΕΕ όσον αφορά το επίπεδο των τελών αποδεικνύει ότι είναι ανεπαρκής η διατύπωση της αρχής¹⁵ που διέπει τα επίπεδα των τελών στο ισχύον πλαίσιο. Θα ενισχυθεί η αρχή αυτή, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι πόροι που θα συγκεντρωθούν από τον τομέα θα επαρκούν για την κάλυψη του κόστους των δραστηριοτήτων των ΕΚΑ. Η Επιτροπή θεωρεί ότι θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες κατευθυντήριες γραμμές για συγκριτική αξιολόγηση του ύψους των τελών ώστε να επέλθει μεγαλύτερος βαθμός συνάφειας μεταξύ τους, σε επίπεδο ΕΕ.

3.3. Πρόσβαση και διασύνδεση

Με τις νέες οδηγίες θα χαραχθεί η διαδρομή, από την σημερινή ισχύουσα τομεακή ρύθμιση στον τομέα των επικοινωνιών, έως τη στήριξη στους κανόνες περί ανταγωνισμού, με βάση τη συναίνεση που σημειώθηκε κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης, για περιορισμό της εν λόγω τομεακής ρύθμισης στις περιοχές όπου αυτή είναι απαραίτητη.

¹⁵ Όπως εκτίθεται στο άρθρο 6 της οδηγίας 97/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό πλαίσιο γενικών και ειδικών αδειών στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Ωστόσο, υπό το φως των σχολίων που παρελήφθησαν, η Επιτροπή θεωρεί ότι η πρότασή της για την εισαγωγή δύο ορίων (σημαντική ισχύς στην αγορά και δεσπόζουσα θέση) για την εκ των προτέρων ρύθμιση είναι απίθανο να είναι αποτελεσματική.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι απαιτείται πολύ πιο ευέλικτος μηχανισμός από την τρέχουσα αντίληψη περί σημαντικής ισχύος στην αγορά για τον καθορισμό των περιπτώσεων όπου είναι απαραίτητη η επιβολή εκ των προτέρων κανονιστικής ρύθμισης, βάσει οικονομικής ανάλυσης της αγοράς και προσδιορισμού των πραγματικών πηγών της ισχύος ενός φορέα εκμετάλλευσης μέσα σε συγκεκριμένη αγορά ή τμήμα της. Έτσι παρέχεται στους εθνικούς κανονιστικούς φορείς το πλεονέκτημα της ευελιξίας ώστε να προσαρμόζουν το κανονιστικό πλαίσιο στην εκάστοτε εθνική κατάσταση, διατηρώντας την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς μέσω ισχυρών διαδικασιών συντονισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Επιτροπή προτείνει κατά συνέπεια την τροποποίηση της αντίληψης περί σημαντικής ισχύος στην αγορά και την χρησιμοποίησή της ως βάσης για την επιβολή εκ των προτέρων υποχρεώσεων που αναφέρονται στην πρόσβαση και τη διασύνδεση. Το όριο του 25% ως μερίδιο της αγοράς δεν θα περιλαμβάνεται πλέον στον ορισμό. Αντ' αυτού, ο ορισμός θα βασιστεί στην έννοια της δεσπόζουσας θέσης σε συγκεκριμένες αγορές, υπολογιζόμενης κατά τρόπο που να συμβαδίζει με την πρακτική της κοινοτικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, ως έναυσμα για τις επαχθέστερες υποχρεώσεις εκ των προτέρων· θα καλύψει όλες τις πτυχές, περιλαμβανομένης και της κοινής δεσπόζουσας θέσης καθώς και της εκμετάλλευσης της ισχύος στην αγορά σε συναφείς αγορές.

Οι ΕΚΑ θα ορίσουν επιχειρήσεις ως διαθέτουσες σημαντική ισχύ στην αγορά όταν:

- η επιχείρηση έχει χρηματοδοτήσει υποδομή, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, βάσει ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων που έχουν καταργηθεί, ενώ υφίστανται μείζονα νομικά, τεχνικά ή οικονομικά εμπόδια για την είσοδο στην αγορά, ιδίως για την κατασκευή δικτυακής υποδομής· ή/και
- η εν λόγω επιχείρηση είναι καθετοποιημένη και είναι απαραίτητο για τους ανταγωνιστές της να έχουν πρόσβαση σε ορισμένες από τις εγκαταστάσεις της ώστε να είναι σε θέση να την ανταγωνιστούν σε μια κατάντη αγορά·
- και όταν ούτε η εθνική ούτε η κοινοτική νομοθεσία περί ανταγωνισμού δεν επαρκεί για τη διασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού και δυνατότητας επιλογής στην εν λόγω αγορά.

Οι τύποι υποχρεώσεων που θα μπορούσαν να επιβληθούν, είτε χωριστά είτε σε συνδυασμό, σε επιχείρηση με σημαντική ισχύ στην αγορά θα αναφερθούν εξαντλητικά στις νέες οδηγίες. Θα περιλάβουν, μεταξύ άλλων:

- ισοτιμία και διαφάνεια, περιλαμβανομένου του λογιστικού διαχωρισμού, ιδίως για την αντιμετώπιση προβλημάτων καθετοποίησης, και εκμετάλλευσης ισχύος στην αγορά σε συναφείς αγορές
- τιμολόγησης υπηρεσιών, περιλαμβανομένης της κοστοστρέφειας, ιδίως για περιοχές όπου δεν λειτουργεί αποτελεσματικά ο ανταγωνισμός για τον έλεγχο των τιμών

- πρόσβαση και χρήση αδεσμοποίητων στοιχείων του δικτύου ή/και συναφών ευκολιών, περιλαμβανομένης της παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών που απαιτούνται για τη διασφάλιση διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών, ιδίως σε περίπτωση που φορέας εκμετάλλευσης ελέγχει μια ευκολία που η οποία αποτελεί ουσιώδη εισροή για κάποιον άλλον πάροχο υπηρεσιών.

Οι ΕΚΑ θα καταρτίσουν τον κατάλογο των οργανισμών που διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά, για την εφαρμογή των *εκ των προτέρων* υποχρεώσεων και θα κοινοποιήσουν τον εν λόγω κατάλογο στην Επιτροπή, αναφέροντας ακριβώς τις επιβαλλόμενες υποχρεώσεις, εντός της προθεσμίας που θα οριστεί στην οδηγία. Στη συνέχεια, οι ΕΚΑ προβαίνουν, σε τακτική βάση, σε καθορισμό των συναφών αγορών, καθώς και των θέσεων που καταλαμβάνουν οι συντελεστές στις εν λόγω αγορές, με σκοπό την προσαρμογή των υποχρεώσεων ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Η εκτίμηση αυτή της αγοράς θα διεξαχθεί με τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται στη νομοθεσία περί ανταγωνισμού και μέσα σε αυστηρά περιορισμένα χρονικά πλαίσια¹⁶.

Η εν λόγω εκτίμηση από τις ΕΚΑ θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε στενό συντονισμό με την εθνική αρχή για τον ανταγωνισμό. Η ύπαρξη κατευθυντηρίων γραμμών σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα διευκόλυνε την ορθή εφαρμογή των αρχών του δικαίου για τον ανταγωνισμό, ώστε να αποφευχθούν διαφορετικοί ορισμοί της αγοράς σε διαφορετικά κράτη μέλη, γεγονός που θα ήταν ασυμβίβαστο με την εσωτερική αγορά.

Για να μην παρεμποδίσει την καινοτομία, στο νέο πλαίσιο θα διασφαλίζεται ότι οι ΕΚΑ δεν επιβάλλουν υποχρεώσεις σημαντικής ισχύος στην αγορά σε μικρές αγορές που έχουν εμφανισθεί πρόσφατα, όπου, εκ των πραγμάτων, είναι πιθανό ότι ο ηγετικός παράγοντας της αγοράς διαθέτει σημαντικό μερίδιο.

Η ασφάλεια δικαίου θα παρέχεται με εξαντλητική απαρίθμηση των υποχρεώσεων που μπορούν να επιβληθούν στις οδηγίες καθώς και με την ύπαρξη σαφών και αναμφίλεκτων κανόνων για τη διαδικασία μέσω της οποίας εκτιμάται η ισχύς στην αγορά και αιτιολογούνται οι υποχρεώσεις. Οι ΕΚΑ θα απαιτηθεί να λειτουργήσουν με διαφάνεια και να αιτιολογούν τις αποφάσεις τους βάσει της νομολογίας περί ανταγωνισμού, όπως και βάσει προκαθορισμένων κατευθυντηρίων γραμμών που δημοσιεύει η Επιτροπή, και οι οποίες προορίζονται για την καθιέρωση κοινών, αντικειμενικών κριτηρίων για ελαχιστοποίηση αποφάσεων που εισάγουν διακρίσεις εκ μέρους των κανονιστικών φορέων. Όπως δηλώθηκε στην ανακοίνωση σχετικά με την ανασκόπηση, θα είναι σημαντικό να καθιερωθούν ισχυροί μηχανισμοί συντονισμού σε κοινοτικό επίπεδο ώστε να διασφαλίζεται η συνετής εφαρμογή των κανόνων. Ένας τρόπος προς τούτο είναι να διαθέτει η Επιτροπή εξουσία για αμφισβήτηση και, εάν απαιτηθεί για να αποκτήσει από τις ΕΚΑ να αναστείλουν τις αποφάσεις, εάν θεωρήσει ότι δεν είναι αιτιολογημένες σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο. Η Επιτροπή συμβουλευεται για την απόφασή της την ομάδα υψηλού επιπέδου για τις επικοινωνίες και, εάν απαιτηθεί, την επιτροπή επικοινωνιών. Αυτό δεν θίγει τα προνόμια της Επιτροπής βάσει της Συνθήκης.

Η διαδικασία αυτή θα μπορούσε, αρχικά, να επιτρέψει ώστε οι ίδιες υποχρεώσεις που επιβάλλονται βάσει του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου να συνεχιστούν ομαλά, στο βαθμό που παραμένουν απαραίτητες. Οι ΕΚΑ θα υποχρεωθούν, πάντως, να προβαίνουν σε τακτική ανασκόπηση της ανάγκης διατήρησης των εν λόγω υποχρεώσεων. Φυσικά, θα παραμείνουν

¹⁶ Τα χρονικά πλαίσια είναι παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούνται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1989 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97 του Συμβουλίου της 30ης Ιουνίου 1997.

κανονιστικές ρυθμίσεις που συνδέονται με στόχους δημοσίου συμφέροντος – ανεξάρτητα από το βαθμό ανταγωνισμού στην αγορά.

Ειδικές κανονιστικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στην ανακοίνωση σχετικά με την ανασκόπηση θα μπορούσαν, ως επί το πλείστον, να αντιμετωπισθούν στο πλαίσιο που περιγράφηκε παραπάνω. Δεν θα υπάρξουν επομένως ειδικές κανονιστικές υποχρεώσεις στην Κοινοτική νομοθεσία για την επιβολή π.χ. **πρόσβασης για παρόχους υπηρεσιών σε καλωδιακά τηλεοπτικά δίκτυα, ή σε δίκτυα κινητών επικοινωνιών**, ούτε για την επιβολή **επιλογής φορέα ή προεπιλογής για χρήστες κινητών επικοινωνιών** (τροποποιώντας έτσι τη θέση που παρουσιάστηκε στην ανακοίνωση σχετικά με την ανασκόπηση όσον αφορά πρόσβαση και διασύνδεση). Τούτο σημαίνει ότι κάθε απόφαση που αφορά την επιβολή υποχρεώσεων πρόσβασης σε κατόχους υποδομής θα γίνεται υπό το φως των ισχυουσών συνθηκών της αγοράς, της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού, καθώς και του εύρους της επιλογής των καταναλωτών¹⁷.

Όσον αφορά τη **διασύνδεση**, προτείνεται η διατήρηση των υφισταμένων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για όλα τα μέρη που διαπραγματεύονται τη διασύνδεση, μαζί με τις κανονιστικές εξουσίες για την επίλυση διαφορών. Οποιαδήποτε αλλαγή στις συμπληρωματικές υποχρεώσεις που ισχύουν επί του παρόντος για φορείς εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά θα γίνονται βάσει της παραπάνω περιγραφόμενης διαδικασίας.

Όσον αφορά τα **συστήματα υπό όρους πρόσβασης**, θα διατηρηθούν οι υφιστάμενες υποχρεώσεις βάσει της οδηγίας 95/47/EK για όλους τους προμηθευτές υπηρεσιών συστημάτων πρόσβασης υπό όρους, για την παροχή δίκαιης, εύλογης και ισότιμης πρόσβασης· οι κανόνες αυτοί θα υπάγονται σε αναθεώρηση βάσει της διαδικασίας που περιγράφηκε παραπάνω, η οποία θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα χαλάρωση των εν λόγω υποχρεώσεων, ή ενδεχομένως την επέκτασή τους όπου τούτο αιτιολογείται βάση της πραγματοποιηθείσας ανάλυσης της αγοράς, π.χ. για την αντιμετώπιση θεμάτων που αναφέρονται σε διεπαφές προγραμμάτων εφαρμογής (API) ή σε ηλεκτρονικούς οδηγούς προγραμμάτων (EPG).

Επίσης, εκτός από μέτρα που λαμβάνονται επί του παρόντος, θα επιβληθεί σε φορείς εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στις σχετικές αγορές, **υποχρέωση να παρέχουν πρόσβαση σε αδεσμοποίητα στοιχεία στον τοπικό βρόχο**.

3.4. Καθολική υπηρεσία και άλλα δικαιώματα χρηστών και καταναλωτών

Με τη νέα οδηγία για τα δικαιώματα χρηστών και καταναλωτών και την καθολική υπηρεσία θα διασφαλιστεί ότι **όλοι οι πολίτες έχουν οικονομικά προσιτή πρόσβαση σε καθολική υπηρεσία και θα διατηρηθεί το τρέχον πεδίο εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας¹⁸, αλλά και θα εισαχθεί υποχρέωση για περιοδική αναθεώρηση του πεδίου εφαρμογής**. Στην προτεινόμενη οδηγία θα καθοριστεί η διαδικασία αυτής της αναθεώρησης, καθώς και οι

¹⁷ Σημ: υποχρεώσεις μεταφοράς σήματος, που αφορούν επίσης πρόσβαση σε περιεχόμενο για υποδομή επικοινωνιών, αντιμετωπίζονται στο κεφ. 3.2 της παρούσας ανακοίνωσης.

¹⁸ Το ισχύον πεδίο εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας, όπως ορίζεται στα άρθρα 2 και 3 της οδηγίας για την φωνητική τηλεφωνία (98/10/EK) περιλαμβάνει την παροχή φωνητικής τηλεφωνίας, τηλεομοιοτυπίας και μετάδοσης δεδομένων φωνητικής ζώνης μέσω διαποδιαμορφωτών. Οι χρήστες πρέπει να διαθέτουν πρόσβαση, σε σταθερό σημείο, σε διεθνείς και εθνικές κλήσεις, καθώς και σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (μέσω εθνικών αριθμών ή μέσω του ευρωπαϊκού αριθμού έκτακτης ανάγκης – 112). Ο ορισμός καλύπτει επίσης την παροχή υπηρεσιών τηλεφωνητή, υπηρεσιών καταλόγου, κοινόχρηστων τηλεφώνων και ειδικών ευκολιών για πελάτες με αναπηρίες ή με ειδικές κοινωνικές ανάγκες.

αρχές και τα κριτήρια που θα ισχύσουν. Όπως όμως αναφέρθηκε στην ανακοίνωση, εξετάζοντας εάν στο πεδίο εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας θα πρέπει να περιληφθούν συγκεκριμένες υπηρεσίες, σε κάθε αναθεώρηση θα πρέπει να συνδυάζεται ανάλυση της αγοράς για τη ζήτηση και διάθεση της υπηρεσίας μαζί με πολιτική αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο είναι κοινωνικά και οικονομικά επιθυμητή, ιδίως συνεκτιμώντας τον στόχο της κοινωνικής ένταξης στην κοινωνία της γνώσης, σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Βάσει των εμπειριών με το ισχύον πλαίσιο, η Επιτροπή θεωρεί ότι στις περισσότερες περιπτώσεις, η υποχρέωσης παροχής καθολικής υπηρεσίας δεν θα αποτελέσουν βάρος στον κοινοποιημένο φορέα παροχής καθολικής υπηρεσίας ώστε να απαιτηθούν προγράμματα χρηματοδότησης. Αποδέχεται πάντως ότι σε ορισμένα κράτη μέλη είναι δυνατόν να προκύψει τέτοια ανάγκη, ιδίως υπό το φως της προσχώρησης χωρών από την κεντρική και ανατολική Ευρώπη. Για τον λόγο αυτό, στο νέο πλαίσιο **παραμένει η δυνατότητα ώστε τα κράτη μέλη να συγκροτούν προγράμματα για αποζημίωση του παρόχου καθολικής υπηρεσίας, εφόσον η εν λόγω παροχή συνιστά αθέμιτη επιβάρυνση για τον καθορισμένο φορέα εκμετάλλευσης.** Θα συνεχίσει ωστόσο να εξετάζει λεπτομερώς τα προγράμματα αυτά ώστε να διασφαλιστεί ότι είναι αιτιολογημένα, διαφανή και αναλογικά.

Ως προς το ζήτημα των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την οικονομική προσιτότητα της καθολικής υπηρεσίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι ενδέχεται να υπάρξει ευρύτερο πεδίο για κατευθυντήριες γραμμές που θα απευθύνονται στις ΕΚΑ και θα αφορούν την αξιολόγηση της οικονομικής προσιτότητας και όχι κατευθύνσεις για την αφεαυτού προσιτότητα. Στο νέο πλαίσιο θα διασφαλίζεται επίσης ότι οι καταναλωτές διαθέτουν τις απαραίτητες πληροφορίες και ευκολίες ώστε να διαχειρίζονται τις δαπάνες τους στις υπηρεσίες επικοινωνιών.

Σχετικά με το ζήτημα των **μισθωμένων γραμμών** για επαγγελματικούς χρήστες, η Επιτροπή σημειώνει την ευρεία υποστήριξη, κατά τη διαβούλευση, υπέρ της άρσης των διατάξεων για τις μισθωμένες γραμμές μόλις υπάρξει επαρκής βαθμός ανταγωνισμού. Θα διασφαλιστεί, στη νέα οδηγία, η παραμονή των διατάξεων για τις μισθωμένες γραμμές με ρήτρες προθεσμίας ώστε οι κανονιστικοί φορείς να μην επιβάλλουν πλέον τέτοιες απαιτήσεις όπου οι χρήστες διαθέτουν επαρκές εύρος επιλογών για την παροχή υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών.

Όσον αφορά τα **δικαιώματα χρηστών και καταναλωτών**, η Επιτροπή θα διασφαλίσει την προστασία των καταναλωτών κατά τις συναλλαγές τους με τους προμηθευτές, στη νέα οδηγία. Θα απαιτείται διαφάνεια των πληροφοριών σχετικά με τα τιμολόγια και λοιπούς όρους για τη χρήση υπηρεσιών επικοινωνιών. Όσον αφορά την εισαγωγή υποχρέωσης για την παροχή **πληροφοριών τιμολογίου ανά κλήση**, η Επιτροπή συνεχίζει να δεσμεύεται για τη διασφάλιση πρόσβασης των καταναλωτών σε ακριβείς και διαφανείς πληροφορίες ως προς την τιμή των μεμονωμένων κλήσεων, περιλαμβανομένων των δαπανών των χρηστών κατά την επιγραμμική σύνδεση, ενώ στο νέο πλαίσιο θα συμπεριληφθούν μέτρα ώστε αυτό να ενισχυθεί. Θα αντιμετωπιστούν επίσης οι ειδικές ανάγκες επιμέρους κοινωνικών ομάδων, ιδιαίτερα οι μειονεκτούντες χρήστες.

Ως προς το ζήτημα της αντιμετώπισης των παραπόνων και της επίλυσης των διαφορών, η Επιτροπή σημειώνει τις διαφορές απόψεων ως προς τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες των ΕΚΑ και της ομάδας υψηλού επιπέδου για τις επικοινωνίες. Η Επιτροπή δεσμεύεται πάντως να διασφαλίζει την πρόσβαση των καταναλωτών σε απλές και μη δαπανηρές διαδικασίες επίλυσης διαφορών, σε εθνική κλίμακα και διασυνοριακά.

Αναφορικά με την πρόταση εισαγωγής **υποχρέωσης εντοπισμού του χρήστη για υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (συμπεριλαμβανομένων του <112>)**, η Επιτροπή θεωρεί ότι θα ήταν ενδεδειγμένη η εισαγωγή απαίτησης για τους φορείς εκμετάλλευσης να παρέχουν πρόσβαση

για κατάλληλες πληροφορίες εντοπισμού καλούντος για κλήσεις προς υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (περιλαμβανομένων κλήσεων προς τον ευρωπαϊκό αριθμό έκτακτης ανάγκης – 112). το μέτρο αυτό είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και σημειώνει ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές υποστηρίζουν επίσης την επιβολή αυτής της υποχρέωσης. Προτείνεται η συγκρότηση ομάδας εργασίας απ' όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη, συμπεριλαμβανομένων φορέων εκμετάλλευσης και αρχών έκτακτης ανάγκης, ώστε να αντιμετωπιστούν τα λεπτομερή θέματα εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων και όσων σχετίζονται με την προστασία της ιδιωτικής ζωής.

Η Επιτροπή, σημειώνοντας την ευρεία υποστήριξη, κατά τη διαβούλευση, υπέρ της εφαρμογής **φορητότητας αριθμού για κινητούς χρήστες**, θα υποβάλει σχετικές προτάσεις. Στο πλαίσιο αυτό, θα εξετάσει τις καλύτερες διαθέσιμες λύσεις, με χρήση νέων τεχνολογιών, ώστε να διευκολυνθεί η εφαρμογή τους. Το νέο κανονιστικό πλαίσιο θα διασφαλίζει ότι η εφαρμογή φορητότητας αριθμού για κινητά δίκτυα δεν θα καταλήξει σε επιβολή σε όλους τους φορείς εκμετάλλευσης κινητών επικοινωνιών, ενιαίο τιμολόγιο για τερματισμό κλήσεων.

Όσον αφορά τους **κανόνες υποχρέωσης μεταφοράς σήματος**, η Επιτροπή αποδέχεται ότι οι εν λόγω κανόνες ενδέχεται να συνεχίσουν να είναι αιτιολογημένοι μέσα στο περιβάλλον των ψηφιακών εκπομπών. Θα πρέπει επομένως τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να είναι σε θέση να επιβάλλουν σε φορείς εκμετάλλευσης δικτύου υποχρεώσεις μεταφοράς σήματος, απαιτώντας από αυτούς την μετάδοση συγκεκριμένων ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Η Επιτροπή θεωρεί όμως ότι οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να είναι αναλογικοί και να περιορίζονται στα κανάλια που έχουν αναλάβει δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία. Οι κανόνες αυτοί ισχύουν μόνον για την επίτευξη ειδικών στόχων προς το δημόσιο συμφέρον. Ιδίως οι καλωδιακοί φορείς εκμετάλλευσης που υπάγονται στους κανόνες αυτούς θα πρέπει να λαμβάνουν εύλογη αποζημίωση, λαμβάνοντας υπόψη τον μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης καθώς και της αξίας των καναλιών αυτών για τους φορείς εκμετάλλευσης.

3.5. Ιδιωτική ζωή και προστασία δεδομένων στον τομέα των επικοινωνιών

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την υποστήριξη που εκδηλώθηκε κατά τη διαβούλευση υπέρ της επικαιροποίησης της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες, θα υποβάλλει προτάσεις για τη διασφάλιση τεχνολογικά ουδέτερων και σθεναρών κανόνων για την προστασία των δεδομένων στον τομέα των επικοινωνιών. Στο πλαίσιο αυτό θα εξετασθούν εν προκειμένω υφιστάμενοι όροι και ορισμοί της οδηγίας καθώς και η λογική συνέπεια της κάλυψης παλιών και νέων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών με τις νέες λειτουργικές δυνατότητες που περιλαμβάνονται σε δίκτυα ή σε λογισμικό.

4. ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Η Επιτροπή αναμένει ότι θα εκδώσει τις προτάσεις για οδηγίες τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους, οι οποίες στη συνέχεια θα προωθηθούν προς τα κοινοτικά όργανα με σκοπό την έγκρισή τους από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή καλεί τα κοινοτικά όργανα να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για την ταχύτερη δυνατή θέσπιση των προτάσεων αυτών, ώστε να διασφαλιστεί ότι ο ευρωπαϊκός τομέας των επικοινωνιών θα συνεχίσει να ακμάζει.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι είναι ουσιαστικής σημασίας να συζητηθεί εν εκτάσει με τις υποψήφιες για ένταξη στην ΕΕ χώρες, κατά την πορεία των διαπραγματεύσεων, ο αντίκτυπος

από τις προτεινόμενες αλλαγές του κοινοτικού κεκτημένου στις εν λόγω χώρες, ώστε να διασφαλιστεί η ομαλότερη δυνατή προσχώρησή τους.

Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι, παράλληλα με τις κοινοτικές διαπραγματεύσεις σχετικά με το νέο πλαίσιο, είναι πιθανόν να πραγματοποιηθεί νέος γύρος της ΓΣΕΥ και άλλες διεθνείς διαπραγματεύσεις. Η Επιτροπή θα διασφαλίσει ότι το νέο πλαίσιο και τα αποτελέσματα των εν λόγω διαπραγματεύσεων θα είναι πλήρως συμβατά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατάλογος των απαντήσεων

Κυβερνήσεις, κανονιστικές αρχές και άλλες δημόσιες αρχές

- *Βέλγιο*

Belgian Institute of Postal Services & Telecommunications (IBPT/BIPT)
Υπουργείο τηλεπικοινωνιών
Vlaamse Gemeenschap
Gouvernement de la Communauté Française de Belgique
Conseil Supérieur de l'Audiovisuel de Wallonie

- *Δανία*

Κυβέρνηση

- *Γερμανία*

Ομοσπονδιακή κυβέρνηση
Direktorenkonferenz der Landesmedienanstalten in der Bundesrepublik Deutschland DLM
Bundesamt für Kommunikation (BAKOM)

- *Ισπανία*

Ministerio de Fomento
Concejal de Comunicación (Ayuntamiento de Gijón)
Gobierno de Canarias

- *Γαλλία*

Γαλλικές κρατικές αρχές
Autorité de régulation des télécommunications (ART-Telecom)

- *Ιρλανδία*

Department of Public Enterprise
Irish Competition Authority
Office of the Director of telecommunications Regulation (ODTR)

- *Ιταλία*

Υπουργείο επικοινωνιών
Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (Agcom)

- *Λουξεμβούργο*

Κυβέρνηση

- *Κάτω Χώρες*

Κυβέρνηση
OPTA

- *Αυστρία*

Ομοσπονδιακό υπουργείο μεταφορών και έρευνας
Telekom-Control

- *Πορτογαλία*

Instituto das Comunicações de Portugal (ICP)

- *Φινλανδία*

Υπουργείο μεταφορών και επικοινωνιών
Συνήγορος του καταναλωτή

- *Σουηδία*

Κυβέρνηση

- *Ηνωμένο Βασίλειο*

Κυβέρνηση
Office of Telecommunications (OFTEL)
Office of Telecommunications / Consumer Communications for England (OFTEL/CCE)
The Independent Television Commission (ITC)

- *Άλλες κυβερνητικές και δημόσιες αρχές*

Article 28 Data Protection Working Party
Ουγγαρία: Ministry of Transport, Communications and Water Management

Ιαπωνική κυβέρνηση

Λιχτενστάιν, Office for Communications
Ministry of Transport and Communications, Νορβηγία
Κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής

Ευρωπαϊκή Διάσκεψη των διοικήσεων Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (CEPT)
Συμβούλιο της Ευρώπης, Media Division, Directorate General of Human Rights
Independent Regulators Group (IRG)

Βιομηχανικές ενότητες

ANIEL

Asociación de Empresas Operadoras y de Servicios de Telecomunicaciones, (ASTEL)

Asociación de Televisiones Locales de Andalucía (ACUTEL)

Associação dos Operadores de Telecomunicações (APRITEL)

Association des Télévisions Commerciales

Association Française des Câblo-Opérateurs (AFCO)

Association Française des Opérateurs Privés en Télécommunications (AFOPT)

Association of European Radios (AER)

CEEP

Confederation of Netherlands Industry and Employers (VNO-NCW)

Consumer Electronics Manufacturers Industry Group (EACEM)

Digital Video Broadcasting Ad hoc Regulatory Group (DVB)

ENPA

ETNO European Public Telecommunications Network Operators' Association

EU Committee of the American Chamber of Commerce in Belgium

Euro-ISPA

European Broadcasting Union (EBU/UER)

European Cable Communications Association (ECCA)
 European Economic Interest Grouping (ENCIP)
 European Information and Communications Technology Industry Association (EICTA)
 European Telecommunications Platform (ETP)
 Fachverband Rundfunkempfangs- und Kabelanlagen e.V (FRK)
 Fédération des Entreprises de Belgique (FEB)
 Federation of the Electronics Industry FEI
 Finnish Newspapers Association
 Groupement des Industries de Télécommunications et d'Electronique professionnelle (GITEP)
 GSM Europe
 ICRT
 Motion Picture Association (MPA)
 Satellite Action Plan Regulatory Working Group
 Service Providers Interest Group (SPIG)
 Société Européenne des Satellites (SES)
 Telecommunications Resellers Association (TRA)
 UK Operators Group
 UNICE
 United States Council for International Business (USCIB)
 VECAI (Association of Cable Operators, The Netherlands)
 Verband der Anbieter von Telekommunikations- und Mehrwertdiensten (VATM)
 Verband Privater Rundfunk und Telekommunikation (VPRT)
 Wirtschaftskammer Österreich (WKO)
 World Association of Community Radio Broadcasters (AMARC)
 World DAB

Φορείς καταναλωτών και χρηστών

Advisory Committee on Telecommunications for Disabled and Elderly People (DIEL)
 Asociación Española de Usuarios de Telecomunicaciones, (AUTEL)
 Bureau Européen des Unions de Consommateurs (BEUC)
 Confederation of European Computer User Associations (CECUA)
 Consumers Association
 Deaf Broadcasting Council
 European Association for the Co-ordination of Consumer Representation in Standardization (ANEC)
 European Committee against unsolicited commercial e-mail
 European Disability Forum (EDF)
 Genossenschaft der Werkstätten für Behinderte eG (GDW)
 INTUG - General the International Telecommunications Users Group
 INTUG Europe & EVUA - Mobile the International Telecommunications Users Group
 Mencap

National Consumer Council UK
 Royal National Institute for the Blind (RNIB)
 Scottish Advisory Committee on Telecommunications (SACOT)
 Telecommunications Action Group (TAG)
 Voice of the Listener & Viewer

Συντελεστές της αγοράς και άλλοι εμπορικοί οργανισμοί

ALCATEL
 ALMA Media Corporation
 AMENA Retevision Movil
 AOL Europe
 ARD & ZDF
 BBC
 Belgacom
 Belgacom Mobile
 Bertelsmann Mediasystems
 BLU S.p.A.
 Bougues Télécom
 BT plc
 Cable & Wireless
 Canal+ (MP)
 CASTEL
 CODENET
 COLT Telecom Group plc
 CONCERT
 COSMOTE
 Covad Communications
 CPRM Companhia Portuguesa Rádio Marconi
 DEBITEL
 Deutsche Telekom
 EIRCOM
 Empresarios Cable, S.A
 Energis Carmelite
 E-Plus Mobilfunk GmbH
 Esat Digifone
 Esat Telecom
 Ericsson
 EQUANT
 Finnet Group
 First Telecom plc
 France Télécom
 GE Capital Europe
 Global Crossing
 Global Telesystems Inc.
 Hughes Network Systems/Spaceway
 INFOSTRADA
 INTEL Corporation
 Irish Multichannel (Dublin)
 IS-Production
 ITV
 KPNRoyal KPN N.V.
 LDMI Telecommunications
 Level 3
 Lucent Technologies
 Lyonnaise Câble
 Mannesmann
 Mannesmann Arcor

Mannesmann Mobilfunk
Maxitel
MCI Worldcom International
Mercantil Empresarios Cable
Microsoft
Mobilix
Mobistar
Motorola
MTV
Nokia
Nortel Networks
NTL
Ocean Communications Ltd
Omnitel Pronto Italia
One-2-One
ONITELCOM
Open TV
OPTIMUS Telecomunicações SA
Orange Personal Communications Services Ltd
OTE
Pacific Gateway Exchange Inc.
Philips
PhoneAbility
Portugal Telecom
Radio Nazionali Associate (RNA)
Radio Teilifís Éireann (RTE)
RETEVISION, Mobil Amena
Reuters Ltd.
RTS Wireless
Sanoma-WSOY Oyj
SBC Communications Inc.
SEC
SEMA Group
Sense Communications International AS
Sonera
SONOFON
ST Microelectronics
Swisscom
TDF
Tele2
Telecel
Telecom Italia
Tele Denmark
Teledesic
Telefonica
Telekom Austria
Telenet
Telenor AS
Telenordia
Telfort
Telewest
Telia AB
Teracom AB
United Pan-European Communications (UPC)
Uni-Telecom Europe
Versatel Telecom
VIAG Interkom GmbH & Co
VIATEL , Inc.
Vodafone AirTouch Group
WIND Telecomunicazioni S.p.A.

Άτομα και γραφεία συμβούλων

Antelope Consulting
Baker & McKenzie
Κος Francisco Javier Angelina
Κος Frank Pfeifer
Gat & Gav
Mr Michael Barrett
Martineau Johnson
Κος Pierre Larouche
Κος Thomas Stadelmann
Wilkinson Barker Knauer

Ερευνητικά ιδρύματα/πανεπιστήμια

CTI & DATSA The Center for Tele-Information
(Technical University of Denmark), Lyngby,
Denmark;
and Datsa Belgium
Centre de recherches Informatique et Droit /
Facultes Universitaires Notre-Dame De La Paix De
Namur (CRID/FUNDP)

Άλλες ενώσεις

Arbeitskreis Rundfunkempfangsanlagen
Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte
EURIM
Réseaux Services Publiques
Independent Committee for the Supervision of
Standards of Telephone Information Services
(ICSTIS)
Public Utilities Access Forum